

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
TEISĖS FAKULTETAS
TARPTAUTINĖS IR EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS INSTITUTAS

TOMA RAZMAITĖ
(TARPTAUTINĖS TEISĖS SPECIALIZACIJA)

„GOOGLE STREET VIEW” ATVEJIS:
TEISĖS Į PRIVATUMĄ IR TECHNOLOGIJŲ PLĖTROS
SANTYKIS

Magistro baigiamasis darbas

Vadovas:
prof. dr. J. Žilinskas

VILNIUS, 2014

TURINYS

ĮVADAS	3
1. BENDRIEJI PRIVATUMO APSAUGOS IR GOOGLE STREET VIEW KLAUSIMAI	7
1.1 PRIVATUMO SAMPRATA IR APSAUGA	7
1.1.1 Apibendrinimas	19
1.2 GOOGLE STREET VIEW PASLAUGOS YPATUMAI	21
1.3 GOOGLE STREET VIEW ĮGYVENDINIMO PROBLEMOS EUROPOJE.....	24
1.3.1 Apibendrinimas	27
2. PRIVATUMO PAŽEIDIMO PROBLEMOS	29
2.1 PRIVATUMO PAŽEIDIMAS GATVĖJE	29
2.1.1 Apibendrinimas	35
2.2 PRIVATUMO PAŽEIDIMAS PRIVAČIOJE TERITORIJOJE	35
2.2.1 Apibendrinimas	39
3. GOOGLE STREET VIEW PASLAUGOS VERTINIMO ANALIZĖ TEISĖS Į PRIVATUMĄ SUPRATIMO / PAŽEIDIMO KONTEKSTE	41
3.1 TYRIMO PAGRINDIMAS.....	41
3.2 RESPONDENTŲ ATSAKYMŲ ANALIZĖ.....	42
3.3 Tyrimo rezultatų apibendrinimas.....	47
IŠVADOS.....	48
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	51
SANTRAUKA.....	57
SUMMARY.....	58
PRIEDAI	59

ĮVADAS

Reikia sutikti, kad gyvename amžiuje, kuriame tiek žmonių suvokimas apie privatumą, tiek paties privatumo pobūdis kinta. Dabar gausu technologijų, kurios suteikia galimybę lengviau bendrauti, dalintis įspūdžiais, o kai kurios, tikėtina, jog atlieka prevencinę funkciją prieš nusikaltimus, apsaugant mus ir mūsų nuosavybę. Tačiau tokia technologijų plėtra išskėlė grėsmę pačiam asmeniui, sumažindama teisę išlaikyti savo privatumą. Konkrečiau kalbant, turima omenyje tos technologijos, kurios susijusios su asmens atvaizdu ir jo paviešimu. Jas ir jų poveikį asmens privatumui analizuosime plačiau.

Anksčiau, kilus norui pakeliauti, žemėlapis ir pasakojimai žmonių, kurie kažkada kažkur lankėsi, buvo vienintelis būdas artimiau susipažinti su vieta, į kurią norima nuvykti. Dabar viskas daug paprasčiau - įvairių programų ir internetinių portalų pagalba, galime sužinoti, kaip nusigauti iš taško A į tašką B visame pasaulyje. Ir tarsi to dar būtų maža, jau turime galimybę virtualiai pasivaikščioti gatvėmis mus dominančioje vietoje, o taip pat apžiūrėti restoranus bei muziejus. Tai padaryti galima naudojantis *Google Street View* programa – tai naujas reiškinys šiandieniniame naujovių pilname pasaulyje: sukurta *Google* korporacijos, suteikianti galimybę pažinti pasaulį neiškėlus kojos iš namų. Pasirodžius *Google Street View* paslaugai iškilo didžiulis sąmyšis dėl intervencijos į asmens privatumą, nes įgyvendinant užmanyta šio projekto tikslą, buvo užfiksuoti įvairūs vaizdai, kurių kai kurie asmenys nebūtų linkę viešinti. Ieškant teisybės, nuo diskusijų buvo pereita prie teisminių instancijų, valstybėms iškilo probleminis klausimas – įsileisti *Google* automobilius ar ne? Šiai problemai išspręsti buvo formuojami valstybių reikalavimai, keliamos sąlygos, kurias realizavus, *Street View* įgyvendinimas Europoje galiausiai buvo pradėtas. Kokios buvo konkrečios neįsileidimo priežastys, kaip *Google* užtikrino asmens privatumo apsaugą ir ar tikrai buvo pagrįstas sąmyšis, kilęs dėl šio projekto pasirodymo, analizuosime darbo eigoje. Kai kuriose vietose darbo turinys neišvengiamai bus techninio pobūdžio, siekiant paaiškinti *Street View* projekto veikimo specifiką.

Tačiau *Google* sukurta paslauga yra ne vienintelė, galimai kelianti grėsmę asmens privatumui. Jeigu kas nors pareikštų, jog George Orwell'o¹ aprašytas asmenų stebėjimas vyksta ir šiandien – pameluota būtų nedaug: miesto gatvėse įrengtos vaizdą stebinčios kameros, su tikslu

¹ Orwell G., 1984. Published by New American Library, New York: Penguin Books, 1961.

apsaugoti asmenis ir jų nuosavybę; darbo vietos stebimos tam, kad kontroliuoti darbuotojų veiklą darbo metu; didžiulio populiarumo sulaukę socialiniai tinklai, perpildyti pačių asmenų paviešintomis privataus gyvenimo detalėmis, kurias mato ne tik artimi asmenys; išmanieji telefonai, kuriuose įdiegtos GPS sistemos, išduodančios asmens buvimo vietą nepageidaujantiems asmenims ir pan.² Atsirado problema, su kuria tampa vis sunkiau susidoroti – kaip ir kokiomis priemonėmis apsaugoti privatų žmogaus gyvenimą? Kada jį reikia saugoti: ar visose gyvenimo situacijose asmuo turi teisę į privatų gyvenimą? Ar iš tiesų visos naujos technologijos daro neigiamą poveikį asmens privatumui? Galiausiai, kaip patys asmenys suvokia savo privatumą ir ar galima jį vienareikšmiškai apibrėžti? Ieškosime atsakymų į šiuos klausimus.

Taigi nagrinėjamos temos aktualumas yra akivaizdus – įvairių technologijų pagalba yra skverbiama į asmens privatų gyvenimą. Pakankamo ir aiškaus reglamentavimo šiuo klausimu nebuvimas taip pat skatina išsiaiškinti, kaip tokiais atvejais ginti asmens privatumą. Be to, konkrečiai su *Google Street View* susijusios mokslinės literatūros lietuvių kalba taip pat nerasime. Kadangi ši paslauga orientuota į interneto vartotojus, jos pasirodymas ir vėlesni bandymai ją sustabdyti daugelį jų paskatino komentuoti esamus įvykius, susijusius su projekto įgyvendinimu. Vieniems toks nerimas ir teisybės siekimas dėl asmens privatumo apsaugojimo pasirodė priimtinas ir būtinas³, kiti – sutinka ne su viskuo ir teigia, jog ne vien technologijas reikia kaltinti privatumo nuostatų nepaisymu⁴, tretieji – neįžvelgia jokios problemos arba tiesiog neturi nuomonės. Apie tai, kaip ši paslauga pažeidžia asmens teisę į privatumą yra pasisakę nemažai Jungtinių Amerikos Valstijų mokslininkų, teigiančių, jog Valstijose dėmesys privatumo apsaugai yra per mažas, ypač lyginant su griežta Europoje galiojančia teisine sistema.

Nagrinėjant bendruosius klausimus bei specifinius *Google Street View* įgyvendinimo bei teisės į privatumą aspektus buvo remtasi E. Žiobienės, D. Jočienės, K. Čilinsko, M. Civilkos, W. L. Prosser, J. Segall, A. Lavoie darbais, taip pat Europos Tarybos žmogaus teisių vadovais bei Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos išaiškinimais ir ataskaitomis, tačiau didžiausias informacijos šaltinis šiame darbe buvo internetas. Knygos, straipsniai ir rekomendacijos, pateiktos įvairiose internetinėse svetainėse ir duomenų bazėse yra šio tyrimo pagrindas.

² O. Tene. Privacy: The new generations // International Data Privacy Law, Vol 1, No. 1. Oxford University press, 2011. P. 18 // <http://idpl.oxfordjournals.org/content/1/1/15.full.pdf+html>. Prisijungimo laikas: 2013-11-04.

³ L. H. Rakower. Blurred Line: Zooming In On Google Street View And The Global Right To Privacy // B.A., University of North Carolina at Chapel Hill, 2009. P. 323.

⁴ M. Kiškis. Kas labiau riboja privatumą – Google ar valstybė ir Europos Sąjunga? // <http://kiskis.eu/post/42510757951/kas-labiau-riboja-privatuma-google-ar-valstybe-ir>. Prisijungimo laikas: 2013-06-11.

Paminėtina, kad teisminės praktikos, susijusios konkrečiai su *Google Street View* atveju yra vienintelė byla *Boring v. Google, Inc.*, nagrinėta JAV Pensilvanijos teisme. Jos analizė bus pateikta darbe.

Darbo tyrimo objektas: *Google Street View* paslaugos santykis su teise į privatų gyvenimą.

Darbo tikslas – išsiaiškinti, ar *Google Street View* pažeidžia asmens teisę į privatų gyvenimą.

Siekiant minėto tikslo, keliami šie **darbo uždaviniai**:

1. Išanalizuoti teisės į privatų gyvenimą sampratą pagal tarptautinę ir nacionalinę teisę, kiek tai susiję su *Google Street View*;
2. Išanalizuoti *Google Street View* įgyvendinimo atitikimą valstybių reguliavimui;
3. Išanalizuoti galimas privatumo pažeidimo situacijas, konkrečiai: viešojoje gatvėje ir privačioje teritorijoje;
4. Atlikti *Google Street View* paslaugos vertinimo analizę teisės į privatumą supratimo / pažeidimo kontekste.

Darbo metodai: darbe naudojami lingvistinis ir lyginamasis, analizės bei apibendrinimo metodai. Darbas paremtas tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų nuostatomis bei jų komentarais, valstybių praktika, tarptautinių ir nacionalinių teismų sprendimais, taip pat profesorių bei mokslininkų darbais. Praktinei *Google Street View* paslaugos analizei naudojamas anketinis tyrimo metodas: apklausos būdu buvo gauti ir susisteminti 175 respondentų atsakymų rezultatai. Vienodas anketų skaičius (po 35) buvo pateiktas penkioms socialinėms grupėms: moksleiviams, studentams, dirbantiems studentams, dirbantiems asmenims ir bedarbiams. Tokios respondentų grupės pasirinktos neatsitiktinai - privatumas kiekvieno asmens yra suvokiamas skirtingai. Tai lemia daug veiksnių: asmens amžius, aplinka, kurioje jis gyvena, mokosi, dirba; veikla, kuria asmuo užsiima; žmonės, kurie jį supa. Pasirinktos respondentų grupės apima platų ratą asmenų, veikiančių skirtingose aplinkose. Remdamiesi jų atsakymais siekiama sužinoti kiekvienos grupės nuomonę apie *Google Street View*: ar ši paslauga pažeidžia asmens teisę į privatumą, ar nepažeidžia.

Darbo struktūra: darbą sudaro trys pagrindinės dalys, iš kurių pirmoje apžvelgiami bendrieji privatumo apsaugos klausimai ir *Google Street View* paslaugos ypatumai. Kitoje dalyje nagrinėjamas asmens privatumo pažeidimas dviem atvejais: viešojoje vietoje (gatvėje) ir privačioje

teritorijoje. Trečiojoje dalyje pateikiama atliktos apklausos analizė, kuria buvo siekta atskleisti privatumo vertinimo įvairovę *Google Street View* atžvilgiu, atsižvelgiant į asmens amžių bei į tai, kokiai socialinei grupei jis priklauso.

1. BENDRIEJI PRIVATUMO APSAUGOS IR GOOGLE STREET VIEW KLAUSIMAI

1.1 Privatumo samprata ir apsauga

Google Street View projektas pasauliniu mastu sukėlė ginčą dėl intervencijos į asmens privatumą, todėl patiems asmenims, siekiantiems apsisaugoti nuo „neteisėto pavišimo“, yra labai svarbu susipažinti ir išmanyti daugelį aspektų apie privatumo teisę bei kuo remiantis, jie gali pagrįstai teigti, kad jų teisė į privatumą buvo pažeista.

Minėtą suvokimą reikėtų pradėti nuo pačios privatumo sąvokos, tačiau iki šiol nei teisinėje, nei filosofinėje, nei psichologinėje literatūroje nerasime bendros definicijos.

Senovėje teisė numatė gynybos priemones tik nuo fizinio kėsinosi į gyvenimą ir turtą. Vėliau, kartu su Renesansu atėjo žmogaus dvasinės prigimties, jo intelekto, orumo ir pagarbos įvertinimas bei pripažinimas. Pamažu asmens teisių apimtis plėtėsi, jų turinys darėsi vis sudėtingesnis ir įvairesnis⁵. Pavyzdžiui, A. Westin veikale „Privacy of Freedom“ asmens teisę į privatumą apibrėžė kaip individų, jų grupių ar juridinių asmenų apsisprendimo teisę spręsti kada, kokiais atvejais ir kokia apimtimi informacija apie juos gali būti patikėta kitiems asmenims⁶. Kitas autorius, R. Gavison asmens teisę į privatumą įvardino kaip būklę (būseną), kurią žmogus gali prarasti savo paties sprendimu ar dėl kitų žmonių veiksmų. Be to, R. Gavisonas teigė, kad asmens teisę į privatumą sudaro trys elementai: „anonimiškumas“ (tai asmens teisė išlikti neatpažintam), „vienatvė“ (tai asmens teisė nebūti stebimam) ir „intymumas“ (tai asmens teisė bendrauti su paties pasirinktais asmenimis, nepatiriant išorinio kišimosi)⁷.

Privatus yra toks žmogaus gyvenimas, kuris vyksta ne viešumoje, tai sritis, kur asmuo turi teisę būti paliktas vienas ir kur visuomenė neturi teisės kištis, t.y. vidiniai asmens šeimos santykiai, jo lytinis, dvasinis, religinis gyvenimas, sveikatos būklė⁸. Asmens teisė į privatumą leidžia asmeniui išlikti individualiam, neatskleidžiant visų savo gyvenimo detalių nepageidaujamiems asmenims.

⁵ M. Civilka, R. Barasnevičiūtė. Asmens duomenų apsauga ir privatumas: sąveika su informacinės visuomenės aktualijomis // Justitia 2007 m. Nr. 4 (66). Vilnius. P. 22

⁶ A. F. Westin. Privacy and Freedom. – New York: Atheneum, 1967. P. 7-8.

⁷ R. Gavison. Privacy and the Limits of the Law // Yale Law Journal. – Jan. 1980, vol 89, no 3. P. 428.

⁸ Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras, Antroji knyga, Asmenys. Justitia, Vilnius, 2002. P. 60.

Kiekvienas individas turi poreikį saugoti su juo susijusią informaciją (asmens privataus gyvenimo paslaptį), siekdamas išsaugoti savo individualumą. Paslapties turėjimas yra ne kas kita, kaip individo biologinių, socialinių aplinkybių sąlygota reakcija į supančią aplinką. Nėra geresnio būdo apsaugoti individą nuo pavojaus susilieti su kitais, kaip turėti kokią nors paslaptį, kurią jis nori arba turi saugoti⁹.

Pirmą kartą tarptautiniu lygiu asmens teisė į privatumą buvo pripažinta ir įtvirtinta kaip visuotinai pripažinta vertybė tik 1948 m. Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, kurios 12 straipsnyje teigiama, kad „niekas neturi patirti savavališko kišimosi į jo privatumą <...> Kiekvienas turi teisę į įstatymo apsaugą nuo tokio kišimosi arba kėsینimosi“¹⁰. Vėliau asmens teisė į privatumą buvo įtvirtinta ir kituose tarptautiniuose teisės aktuose: kone identiška nuostata įtvirtinta ir 1966 m. Jungtinių Tautų priimto Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto¹¹ 17 straipsnyje, bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje¹².

Šiuose pamatiniuose žmogaus teisių šaltiniuose asmens teisė į privatumą įtvirtinta kaip pagrindinė, fundamentali žmogaus teisė, tačiau – ne absoliuti. Valstybės, būdamos Europos Žmogaus Teisių ir Pagrindinių laisvių Konvencijos dalyvės, gali imtis veiksmų, kuriais ribojama asmens teisė į privataus gyvenimo gerbimą, jei tai atitinka 8 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas. Teisėtų apribojimų atvejai turi būti proporcingi siekiamam tikslui, numatyti įstatyme ir taikomi pagrįstai, t.y. tik tada, kai tai yra būtina demokratinėje visuomenėje, valstybei siekiant teisėtų tikslų, kurie nurodyti Konvencijos 8 str. 2 dalyje. Šis teisėtumo, pagrįstumo, proporcingumo testas Europos Žmogaus teisių teisme taikomas gana griežtai¹³. Nors pagrindinis 8 straipsnio tikslas iš esmės yra apsaugoti asmenį nuo savavališko valdžios institucijų kišimosi, gali būti ir pozityvūs įpareigojimai, neatskiriami nuo teisės į privatumą gerbimo¹⁴. Šie įsipareigojimai gali apimti priemones, priimamas pačių Valstybių, kurios užtikrina pagarbą privačiam gyvenimui net asmenų tarpusavio santykių srityje, pavyzdžiui, santykis tarp interneto vartotojo ir tų, kurie teikia prieigą prie konkrečios svetainės¹⁵. Kalbant apie internetinius portalus, kur asmenys patys apie save skelbia informaciją, be EŽTK 8 straipsnio saugomos teisės į privatumą reikia paminėti ir 10 straipsnį, saugantį asmens

⁹ Jung C. G., *Psichoanalizė ir filosofija*. Rinktinė. – Vilnius: Pradai, 1999. P. 334.

¹⁰ Visuotinė žmogaus teisių deklaracija // Valstybės žinios, 2006, Nr. 68-2497.

¹¹ Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas // Valstybės žinios, 2002, Nr. 77-3288.

¹² Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, iš dalies pakeista protokolu Nr. 11, su papildomais protokolais Nr. 1, 4, 6 ir 7 // Valstybės žinios., 2000, Nr. 96-3016.

¹³ D. Jočienė, K. Čilinskas. Žmogaus teisių apsaugos problemos tarptautinėje ir Lietuvos Respublikos teisėje. Vilnius: UAB „Petro ofsetas“, 2004. P. 74.

¹⁴ *Airey v. Ireland*, no. 6289/73, § 32 ECHR 1979.

¹⁵ Council of Europe/European Court of Human Rights *Internet: case-law of the European Court of Human Rights Report prepared by the Research Division*, 2011. P. 6-7.

saviraiškos laisvę, nes „nei viena valstybinė institucija ar internetinės svetainės tiekėjas negali priimti sprendimų dėl asmens veiksmų, susijusių su jo privatumu internete. Jie gali garantuoti tik tai, kad siūlomos privatumo apsaugos paslaugos būtų efektyvios, tačiau ar jas pasirinks ir taikys, tai jau priklauso nuo paties asmens”¹⁶.

Taigi sąvoka „privatus gyvenimas” neapsiriboja vien nuošalia erdve, į kurią nesikiša tretieji asmenys. Tam tikra prasme, jis taip pat apima individo santykius su socialine aplinka, jo asmenybės teisių apsaugą ir pan.¹⁷ Lyginant su ankstesniu privatumo suvokimu, teisė į privatumą vis labiau grindžiama bendravimu, ryšio palaikymu ir plėtojimu, savitarpio santykiais ir bendradarbiavimu, o ne atsiskyrimu ir atitolimu¹⁸. Europos Žmogaus Teisių Teismas, byloje *Pretty v. UK*, aptarė atvejus, patenkančius į Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 8 straipsnio taikymo sritį:

„Terminas „privatus gyvenimas” yra plati sąvoka, neturinti išsamaus apibrėžimo. Ji apima tiek fizinį, tiek psichologinį asmens vientisumą. Kartais ji gali apimti asmens psichologinį ir socialinį identitetą, tokį kaip asmens lytis, vardas, seksualinė orientacija, seksualinis gyvenimas. Visi šie elementai patenka į „asmeninę sritį”, ginamą 8 straipsniu. Šis straipsnis taip pat gina teisę į asmeninį tobulėjimą bei teisę kurti ir ugdyti santykius su kitais asmenimis ir išoriniu pasauliu. Nors nė vienoje ankstesnėje byloje nebuvo nustatyta asmens apsisprendimo teisė, kaip įeinanti į 8 straipsnio apimtį, Teismas nustato, kad asmens savarankiškumo sąvoka yra svarbus principas, kuriuo grindžiamas jo garantijų aiškinimas”¹⁹.

EŽTT byloje *Niemietz v. Vokietija*²⁰ taip pat pažymėjo, kad asmeninio gyvenimo gerbimas taip pat iki tam tikro laipsnio apima asmens teisę nustatyti ir plėtoti santykius su kitais žmonėmis. Netgi profesinis ar dalykinis aktyvumas gali turėti tam tikrą konfidencialumo elementų. Būtent darbe žmogus turi daug galimybių plėtoti savo santykius su išoriniu pasauliu, todėl ne visada galima aiškiai atskirti, kuri žmogaus veiklos dalis profesinė arba dalykinė, o kuri – asmeninė.

¹⁶ J. E. Segall. Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age, 10 U. PITT. J. TECH. L. & POL’Y 1, 14, 2010. P. 26.

¹⁷ The European Convention on Human Rights – Overview // <http://echr-online.com/art-8-echr/private-life/overview>; prisijungimo laikas: 2012-12-01.

¹⁸ M. Civilka, R. Barasnevičiūtė. Asmens duomenų apsauga ir privatumas: sąveika su informacinės visuomenės aktualijomis. P. 22

¹⁹ The European Convention on Human Rights – Overview.

²⁰ *Niemietz v. Germany*, No. 13710/88, ECHR 1992.

Europos Tarybos Generalinė Asamblėja rezoliucijoje 428/1970 „Dėl masinės informacijos priemonių” prie aukščiau minėtų elementų, įeinančių į asmens privataus gyvenimo apimtį taip pat priskyrė ir garbę, ir reputaciją, asmeninių faktų slaptumą, draudimą be leidimo publikuoti asmeninę nuotrauką, draudimą skelbti gautą ar surinktą konfidencialią informaciją.

Taigi privataus gyvenimo sąvoka taip pat apima ir elementus, susijusius su asmens teise į savo atvaizdą²¹. Todėl nuotraukos ar vaizdo įrašai, kuriuose yra užfiksuotas asmens atvaizdas, publikavimas medžiagos, surinktos viešose vietose, taip pat patenka į 8 straipsnio taikymo sritį²². Asmens atvaizdas atitinkamomis situacijomis suteikia tam tikrus duomenis apie asmenį, o tokių duomenų saugojimas taip pat patenka į privataus gyvenimo sferą, saugomą EŽTK 8 straipsniu. Europos Žmogaus Teisių Teismas yra nurodęs, kad asmens duomenų apsauga turi esminę svarbą tam, kad asmuo galėtų naudotis savo teise į privataus gyvenimo gerbimą²³. Čia svarbu paminėti ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (95/46/EB) (toliau – Direktyva). Jos 6 straipsnyje teigiama, kad asmens duomenys turi būti „surinkti įvardintais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais, o po to tvarkomi su šiais tikslais suderintais būdais”²⁴. Duomenys turi būti tvarkomi teisingai ir teisėtai, tai turi užtikrinti atitinkamos apsaugos priemonės. Surinkti duomenys turi būti adekvatūs, susiję ir savo apimtimi neviršijantys tikslų, kuriems jie renkami, bei tikslūs. Netikslūs ir neišsamūs duomenys turi būti ištrinami ar ištaisyti²⁵. Pagal Direktyvos 7 straipsnį, asmens duomenis galima tvarkyti tik tada, kai „duomenų subjektas yra davęs nedviprasmišką sutikimą”²⁶. Nesant sutikimo:

- subjektas turi būti sutarties šalis, kuri sudaryta dėl asmens duomenų tvarkymo;
- duomenis reikia tvarkyti vykdant teisinę prievolę, kuri privaloma duomenų valdytojui arba
- norint apsaugoti gyvybinius duomenų subjekto interesus, arba
- vykdant užduotį, atliekamą visuomenės labui, arba įgyvendinant oficialius įgaliojimus, suteiktus duomenų valdytojui arba trečiajai šaliai, kuriai atskleidžiami duomenys, arba
- tvarkyti reikia dėl teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečioji šalis,

²¹ *Sciacca v. Italy*, no. 50774/99, § 29, ECHR 2005-I.

²² *Peck v. the United Kingdom*, no. 44647/98, §§ 60-63, ECHR 2003-I, byloje svarstytas asmens privačių faktų atskleidimas spaudoje, pasinaudojus medžiaga, gauta iš viešose vietose filmuojamų kamerų.

²³ *S. and Marper v. the United Kingdom* [GC], nos. 30562/04 and 30566/04, § 41, ECHR 2008.

²⁴ Direktyva 95/46/EB 6 str. // <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:LT:NOT>.
Prisijungimo laikas: 2013-07-18.

²⁵ Ten pat.

²⁶ Direktyva 95/46/EB 7 str. A dalis.

kuriai atskleidžiami duomenys²⁷.

Kai informacija apie asmenį yra surinkta, tuomet, pagal Direktyvos 10 straipsnį, subjektui, apie kurį surinkti duomenys, turi būti suteikta informacija apie:

- duomenų valdytojo tapatybę;
- tikslus, dėl kurių ketinama tvarkyti šiuos duomenis;
- bet kokia platesnė informacija, pavyzdžiui, duomenų gavėjai, teisės gauti informaciją ir teisės pataisyti duomenis apie save buvimas²⁸.

Direktyvos 25 straipsnyje įtvirtintos nuostatos, reglamentuojančios asmens duomenų perdavimą į trečiąsias šalis: asmens duomenys negali būti persiųsti į trečiąją šalį, kuri negali užtikrinti adekvataus apsaugos lygio²⁹. Išsiuntus asmens duomenis į tokią trečiąją šalį, gali atsirasti netinkami duomenų atskleidimo atvejai ar kiti pažeidimai, kas galiausiai sąlygos teisės aktų tikslų neįgyvendinimą³⁰. Kad valstybių nuostatos būtų laikomos panašiomis, turi sutapti: duomenų perdavimo aplinkybės, duomenų pobūdis bei tvarkymo tikslas ir trukmė, duomenų kilmės ir galutinės paskirties vieta, taip pat teisės normos bei saugumo priemonės, galiojančios trečiojoje šalyje³¹.

Taigi asmens atvaizdas kai kuriais atvejais atskleidžia tam tikrus duomenis apie asmenį, kuriais, galbūt, jis nėra linkęs dalintis su kitais. Todėl normalu, jog yra situacijų, kai asmuo nori išsaugoti savo anonimiškumą. Tačiau tai padaryti viešoje vietoje nėra labai lengva: pažįstamas asmuo gali tiesiog atpažinti gatvėje, o automobilio valstybiniai numeriai taip pat visiems matomi. Anksčiau, ištrūkus iš mažesnio miestelio į didmiestį, išlikti nepastebėtam būdavo daugiau šansų, tačiau šiandien, net dideliame mieste nebėra tikimybės tokį anonimiškumą išsaugoti. Taip yra todėl, kad gatvėje anonimiškumą mažina ne tik žmonės, bet ir naujos technologijos, kurias, kai kurie autoriai linkę vadinti „privatumą naikinančiomis“ (angl. *privacy-destroying technology*)³². Kituose darbo skyriuose bus pateikta detalesnė *Google Street View* atvejo analizė, tačiau svarbu paminėti ir kitus atvejus, kai technologijų naudojimas kelia problemų saugant asmens teisę į privatumą: pradėsime nuo filmavimo viešose vietose.

²⁷ Ten pat.

²⁸ Ten pat.

²⁹ Direktyva 95/46/EB 25 str.

³⁰ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 16.

³¹ Direktyva 95/46/EB 25 str. 2 d.

³² A. M. Froomkin. *The Death of Privacy? // Stanford Law Review*, Vol. 52, No. 5, Symposium: Cyberspace and Privacy: A New Legal Paradigm? 2000. P. 1476

Teisinantis nusikaltimų baime ir siekiant apsaugoti asmenis bei nuosavybę, gatvėse įrenginėjamos technologijos, suteikiančios galimybę atitinkamoms valstybės institucijoms tiesiog gatvėje stebėti žmones. Tokios vaizdo stebėjimo technologijos apima kameras, veido atpažinimo, elgesio numatymo ir transporto priemonių registracijos numerių atpažinimo sistemas. Jau 1960-taisias Jungtinės Karalystės mažose parduotuvėse buvo įrengtos pirmosios vaizdo stebėjimo kameros. Nuo tada vaizdo stebėjimų kamerų miestuose sparčiai daugėja. Michael McCahill ir Clive Norris dar 2002 metais atliko tyrimą, kuris parodė, jog jau tada vaizdo kamerų stebėjimo skaičius yra stipriai išaugęs – vien Jungtinėje Karalystėje apie 150-300 milijonų svarų kasmet yra išleidžiama vaizdo stebėjimo industrijai³³. Daugelis viešųjų vietų (parkai, gatvės, požeminės perėjos, traukinių stotys ir kt.) yra stebimos vaizdo kameromis³⁴. Reikia sutikti, kad siekis apsaugoti visuomenę ją stebint 24 valandas per parą turi ir teigiamą ir neigiamą puses. Tol kol atitinkamos institucijos stebi ir veikia tik iškilus pavojui, tol tokį teisės į privatumą apribojimą galime pateisinti. Tačiau, kai tomis kameromis užfiksuota informacija yra paviešinama, tuomet tokios prevencinės apsaugos sistemos neduoda ramybės privatumo sergėtojams. Pirmoji EŽTT nagrinėta byla, susijusi su asmens teise į privatumą vaizdo stebėjimo kamerų panaudojimo atveju, yra *Peck v. Jungtinė Karalystė*³⁵. Trumpai apie bylos aplinkybes: Brentvudo Miesto Taryba įrengė vaizdo stebėjimo kamerų sistemą. Ja dirbantis operatorius palaikė tiesioginį ryšį su policija, t.y. tuo atveju, jeigu kameros užfiksuotų įtartina įvyki, apie tai praneštų policijai. Pareiškėjas p. *Peck* buvo nufilmuotas minėtomis kameromis, kuomet vieną vakarą prislėgtas, kamuojamas depresijos ėjo pagrindine miesto gatve, rankoje nešinas virtuviniu peiliu, ketindamas nusižudyti. Šį įvykį užfiksavo įrengta vaizdo stebėjimo kamera, apie kurią pareiškėjas net nenutuokė. Pamatęs šią įtartina situacija, minėtas operatorius pranešė policijai. *Peck* buvo sulaikytas, jam suteikta medicininė pagalba, vėliau paleistas gydytis į namus. Vaizdo stebėjimo kamera užfiksuota medžiaga vėliau buvo perduota vietiniam laikraščiui (nuotraukos pavidalu) bei vietinei (Anglia Television) ir tarptautinei (BBC) televizijoms. Tai buvo padaryta iš pareiškėjo negavus sutikimo ir tinkamai neužmaskavus atvaizdo. Šią situacija pamatė milijonai žmonių, pareiškėjas buvo atpažintas šeimos narių, draugų ir pažįstamų. *Peck* kreipėsi į EŽTT teigdamas, kad buvo pažeistas EŽTK 8 str., t.y. jo teisė į privatumą.

Teismas teigė, kad „taip, pareiškėjas buvo viešoje vietoje, bet jis neturėjo tikslo dalyvauti viešame renginyje, be to, tai buvo nakties metas, žmogus jautėsi prislėgtas“³⁶. Bylos sprendime

³³ M. Klang, A. Murray. Human Rights in the Digital Age. Glass House Press, London, 2005. P. 177.

³⁴ Global Internet Liberty Campaign. Privacy and human rights, An International Survey of Privacy Laws and Practice // <http://www.gilc.org/privacy/survey/intro.html>. Prisijungimo laikas: 2013-11-18.

³⁵ *Peck v. the United Kingdom* No. 44647/98. ECHR 2003.

³⁶ Ten pat.

pateikta Teismo išvada, jog „asmens teisė į privatumą egzistuoja net jam esant viešojoje vietoje, tačiau kiekvienu atveju reikia atsižvelgti į aplinkybes, kurioms esant ta nuotrauka ar vaizdo įrašas buvo padaryti, į tikslą, kuriuo asmuo atsidūrė viešojoje vietoje bei į tai, ar asmuo veikė kaip vieša figūra (masinės demonstracijos, streikai) ar kaip privatus asmuo“³⁷.

Taigi, šioje byloje svarbu tai, kad Teismas nustatė, jog asmens teisė į privatumą egzistuoja ir tada, kai jis yra viešojoje vietoje ir jeigu jo atvaizdas yra paviešinamas, turi būti pasirūpinta, kad tinkamai būtų paslėptos tokios detalės, kaip pavyzdžiui, veidas, kad jo privatumas būtų išsaugotas.

Apibendrinami vaizdo stebėjimo kamerų atvejį, galime teigti, jog turi būti išsaugotas balansas tarp teisės į privatumą ir tokios technologijos panaudojimo. Jeigu filmuojant asmenis siekiama apsaugoti juos nuo galimų nusikaltimų, tai tos apsaugos priemonės negalima atsukti prieš pačius asmenis, paviešinant nufilmuotą informaciją.

Kitas atvejis, kai asmens privatumas yra galimai ribojamas fiksuojant ir paviešinant jo atvaizdą, tai fotografavimas viešose vietose. Tai dar viena sritis aktuali *Google Street View* problematikai, kurios detali informacija bus pateikiama vėliau. Kol kas aptarsime dėmesio vertą naujai išpopuliarėjusį reklamos būdą, kai fotografuojama beveik visuose renginiuose, koncertuose ar klubuose, o tų fotografijų centre yra ne tik atlikėjas (t.y. viešas asmuo, kurio sutikimo nereikia, norint užfiksuoti jį dėl atliekamos visuomeninės veiklos ir paviešinti jo atvaizdą³⁸), bet ir lankytojai bei dalyviai. Tokios fotografijos talpinamos internetiniuose socialiniuose tinklapiuose, elektroniniuose naujienų portaluose ir pan. – taip siekiama sukurti reklamą vietai, kurioje vyko pasirodymas, parodant, kiek ir kokios publikos buvo sulaukta, taip tikintis pritraukti daugiau lankytojų ar žiūrovų kitame renginyje ir pan. Kaip tai vyksta: asmuo, žinodamas, jog galimai buvo nufotografuotas, tikrina tos renginio vietos tinklalapį, tokiu būdu didindamas jo populiarumą. Tačiau ženklų prieš įeinant į renginį, įspėjančių, jog jame bus fotografuojama, nematyti – tai jau visuotinai priimtina. Atitinkamos priemonės, pavyzdžiui, prašymai, jog tam tikros fotonuotraukos būtų pašalintos iš interneto, galimos jau po paviešinimo.

Tokie žmonių susibūrimai vyksta vietose, kurias sutarta laikyti viešomis. Kaip bus išaiškinta tolimesniuose darbo skyriuose – vis dėlto viešojoje vietoje asmuo turi mažiau teisių į privatumą ir jis būdamas minėtose vietose duoda sutikimą būti visų matomas³⁹, todėl problemos kaip ir nebūta, tačiau atvaizdo viešinimas jau kas kita. Čia žmonių veidai neslepiami – priešingai, norima parodyti asmenų gausą, ir kas tokie jie yra. Problema yra tame, kad patys asmenys nelaiko to privatumo

³⁷ Ten pat.

³⁸ Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras. Antroji knyga, Asmenys. P. 56

³⁹ W. L. Prosser. Privacy // California Law Review No. 3. 1960, August. P. 391

pažeidimu. Jie patys noriai leidžiasi fotografuojami, žinodami, kad tos nuotraukos, bus paviešintos internete ir tokiu būdu bus visiems laisvai prieinamos. Šį atvejį galime sugretinti su vėliau nagrinėjamu *Street View*: žmonės skundėsi, kad ši paslauga atskleidžia jų buvimo vietą, parodo, su kokias asmenimis tuo metu buvo ir pan. Tačiau tai, kad konkretus renginys ir asmens buvimas jame atskleidžia daug daugiau (pavyzdžiui, jo pomėgius, lankytinas vietas, draugų ratą), retas kuris susimąsto arba atvirksčiai, susimąsto, bet neįžvelgia privatumo ribojimo.

Kaip teigėme, minėtos fotografijos pateikiamos internetiniuose puslapiuose bei socialiniuose tinkluose. Pastarųjų populiarumas per paskutinius penketą metų smarkiai išaugo. Šiandien populiariausiu socialiniu tinklapiu įvardijamas *Facebook*⁴⁰. 2013 metų *Facebook* pateiktoje statistikoje teigiama, kad dieną prisijungiančių prie savo paskyros yra daugiau kaip 700 mln. unikalių vartotojų, prisijungiančių telefonu – daugiau nei 850 milijonų vartotojų⁴¹. Pusė jų kasdien atnaujina savo profilius, rašo komentarus, atvirauja ir skleidžia apie save informaciją tiek pažįstamiems, tiek nepažįstamiems asmenims.

Kompiuteris jau nebėra vienintelė priemonė, kurios pagalba galimas virtualus bendravimas. „*Išmanieji telefonai*“, *planšetiniai* kompiuteriai – tai naujos technologijos, kurias asmuo didžiąją dalį dienos turi su savimi. Tokiu būdu, savo jausmais, nuomone, aplink matomais vaizdais jis bet kuriuo metu gali dalintis su kitais. Taip pat labai išpopuliarėjęs asmeninių tinklaraščių kūrimas, kurie visiems geriau žinomi „*blogų*“ ar „*vlogų*“ (video tinklaraščiai) pavadinimais. Juose asmenys pasakoja apie save, savo gyvenimo nutikimus, išsako nuomonę apie tam tikrus įvykius ir pan. Tai labai populiariu mokyklinio amžiaus paauglių tarpe, todėl vargu, ar kuris nors iš jų susimąsto apie žalą savo privačiam gyvenimui. Vienas JAV teisės komentatorius yra pasakęs, kad:

“internetas sukuria nelogišką elgesį, atliekamą protingų asmenų. Pavyzdžiui, daugumai žmonių atrodytų neįmanomas dalykas nueiti pas nepažįstamąjį ir pavartyti jo šeimos nuotraukų albumą, ar tiesiog pasidalinti savo gyvenimo detalėmis su jais. Bet internete yra nesuskaičiuojamas skaičius būtent tokio scenarijaus pavyzdžių. Deja, interneto vartotojai dalinasi daug daugiau nei nuotraukomis. Socialinių tinklų pagalba, asmenys dalinasi savo intymiomis gyvenimo detalėmis su įvairiais draugais bei nepažįstamaisiais. Kartą prarastas privatumas bus prarastas ne tik tam kartui, ir jo susigrąžinti nebebus įmanoma.

⁴⁰ Top 15 Most Popular Social Networking Sites / November 2013 // <http://www.ebizmba.com/articles/social-networking-websites>. Prisijungimo laikas: 2013-11-09.

⁴¹ Facebook statistika // <https://newsroom.fb.com/Key-Facts>. Prisijungimo laikas: 2013-11-09.

Tampa labai svarbus dar vaikystėje girdėtas posakis: „Nekalbėk su nepažįstamaisiais”, kurio ribas mes peržengiame internete šiandien.“⁴².

Taigi, kaip jau pastebėta, net patys asmenys, būdami skirtingi, savo privatumo ribas supranta taip pat nevienodai – tai, kas vienam žmogui atrodo privatu, kitam – ne; vieni apie savo privatų gyvenimą nesidrovi kalbėti viešai, kiti stengiasi išlaikyti savo privatų gyvenimą paslapyje visais įmanomais būdais⁴³. Šis privatumui būdingas subjektyvumo elementas apsunkina bendros privatumo sąvokos pateikimą.

Anksčiau cituotoje *Niemietz v. Vokietija* byloje Europos Žmogaus Teisių Teismas pažymėjo, kad nėra nei galimybės, nei būtinumo pateikti baigtinį sąvokos privatus gyvenimas apibrėžimą⁴⁴. Matydami privatumo sąvokos definicijų įvairovę galime su tuo sutikti, nes, kaip jau minėta, kiekvienoje individualioje situacijoje pačiam asmeniui tam tikros gyvenimo detalės gali atrodyti pakankamai privačios arba atvirkščiai, o teismas, kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgdamas į esamą situaciją, gali vertinti privatumo egzistavimo problemą, taip priimdamas tinkamą sprendimą.

Tęsiant teisės į privatumą reglamentavimo ypatybes, reikia pastebėti, kad Lietuvoje taip pat užtikrinama giezta asmens privatumo apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad „žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. <...> Įstatymas ir teismas saugo, kad niekas nepatirtų savavališko ar neteisėto kišimosi į jo asmeninį ir šeimyninį gyvenimą, kėsimosi į jo garbę ir orumą.” Iš šios nuostatos išplaukia asmens teisė į privatumą. Tai, kad minėta teisė yra ginama Konstitucijos rodo, jos išskirtinį pripažinimą ir ypatingą reikšmę tarp kitų teisės saugomų objektų⁴⁵. Žmogaus privatus gyvenimas – tai sritis, kuri būtent dėl savo grynai asmeninio, emocinio pobūdžio negali būti formalizuota, apibrėžta privalomomis vykdyti taisyklėmis⁴⁶. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas asmens teisės į privatumą apimtį pateikė 1999 m. spalio 21 d. Nutarime⁴⁷. Nurodyta apimtis atitinka EŽTT nustatytą privatumo apimtį.

Kitas svarbus nacionalinis teisės aktas – Civilinis kodeksas. Jo 2.23 straipsnyje detalizuojama Konstitucijoje įtvirtinta asmens teisė į privatų gyvenimą ir jo slaptumą: „Fizinio

⁴² J. E. Segall. Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age, 2010. P. 26

⁴³ V. Mikelėnas. Teisė į privatų gyvenimą ir jos gynimas // Asmeninės neturtinės teisės ir jų gynimas: mokslinės konferencijos medžiaga. – Vilnius: Justitia, 2001. P. 101.

⁴⁴ *Niemietz v. Germany*, No. 13710/88, ECHR 1992.

⁴⁵ D. Jočienė, K. Čilinskas. Žmogaus teisių apsaugos problemos tarptautinėje ir Lietuvos Respublikos teisėje. P. 58.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Konstitucijos komentaras (I dalis). Vilnius: Teisės institutas, K. Jovaišo PĮ, 2000. P. 162.

⁴⁷ Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. Nutarimas, Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos 1991 m. sausio 31 d. nutarimo „Dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase” atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai”. Valstybės žinios, 1999, Nr. 90-2662.

asmens privatus gyvenimas neliečiamas. Informacija apie asmens privatą gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu”. Pastebėtina, kad šio straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, jog privataus gyvenimo pažeidimu laikomas ir neteisėtas įėjimas į asmens gyvenamąsias ir kitokias patalpas, aptvertą privačią teritoriją, taip pat neteisėtas asmens stebėjimas, apieškojimas, telefoninių pokalbių, susirašinėjimo ar kitokios korespondencijos bei asmeninių užrašų ir informacijos konfidencialumo pažeidimas, duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką ir kt. Šiame straipsnyje detalizuojamas ne tik Konstitucijos 22, 24-25 straipsniuose, bet ir EŽTK 8 straipsnyje įtvirtintos žmogaus teisės į privatą gyvenimą gynimas civiliniais teisiniais būdais. Šis CK straipsnis rengtas remiantis EŽTT praktika, todėl jį taikant būtina vadovautis šio teismo pateiktu EŽTK 8 straipsnio aiškinimu ir taikymu⁴⁸. 2.22 straipsnyje reglamentuojama teisė į atvaizdą, kaip sudedamosios privataus gyvenimo dalies, apsauga. Pažymėtina, kad teisė į atvaizdą, anksčiau buvo ginama remiantis 1961 m. Civiliniu kodeksu ir LR Visuomenės informavimo įstatyme numatytais teisės normomis, kurios reglamentavo teisę į privatą gyvenimą. Tokiu atveju, jeigu asmens atvaizdas nesuteikia jokios informacijos apie asmens privatą gyvenimą, o tik suteikia nuorodą, kaip asmuo atrodo (tokiu būdu neapibrėžtam asmenų ratui netampa žinomas jo vardas, pavardė ir etc.), tai nėra ir privataus gyvenimo pažeidimo⁴⁹. Todėl atribojimas šių dviejų, nors ir glaudžiai susijusių, teisių yra labai svarbus ir sveikintinas⁵⁰.

Dar vienas įstatymas, kuriame reglamentuojama privataus gyvenimo apsauga - LR visuomenės informavimo įstatymas. Šis įstatymas taikomas tuo atveju, kai teisė į privatą gyvenimą pažeidžiama visuomenės informavimo priemonėse ir, jeigu neprieštarauja Civilinio kodekso 1.3 straipsnio 2 daliai. Civilinio kodekso 2.22 straipsnio 2 dalis numato, kad asmens sutikimo nereikia, jeigu fotografuojama viešoje vietoje, tačiau jį demonstruoti draudžiama, jeigu tai pažemintų asmens garbę, orumą ar dalykinę reputaciją (t.y. padarytų jam žalos)⁵¹.

Galiausiai – Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADAĮ)⁵². Šis įstatymas laikytinas specialiuoju, pagal CK 1.3 straipsnio 2 dalį, specifiskai reglamentuojančiu teisinius santykius, susijusius su asmens duomenų rinkimu ir teisine apsauga⁵³. ADAĮ tikslas – „ginti žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisę ryšium su asmens duomenų tvarkymu ir sudaryti sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui“⁵⁴. 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiami *asmens duomenys*

⁴⁸ Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras, Antroji knyga, Asmenys. P. 59

⁴⁹ D. Jočienė, K. Čilinskas. Žmogaus teisių apsaugos problemos tarptautinėje ir Lietuvos Respublikos teisėje. P. 59.

⁵⁰ Ten pat.

⁵¹ Ten pat.

⁵² Lietuvos Respublikos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas // Valstybės žinios. 1996, Nr. 63-1479, 1 str. 1 d.

⁵³ Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras, Antroji knyga, Asmenys. P. 62.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, 1 str. 1 d.

– tai „bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai⁵⁵. Paminėtinas faktas, kad Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare įsigaliojo 1 straipsnio 3 dalies 3 punktas, kuriame teigiama, kad asmens duomenis tvarkyti, naudojant Lietuvos Respublikoje esančias duomenų tvarkymo priemones gali duomenų valdytojas, kuris yra įsteigtas ir veikia ne Europos Sąjungos valstybėje narėje tik turėdamas atstovą – įsteigtą filialą arba atstovybę Lietuvos Respublikoje, kuriam taikomos šio įstatymo nuostatos, skirtos duomenų valdytojui.

ADAĮ pateikiama *asmens duomenų* sąvoka atitinka Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio a dalyje pateiktą sąvoką: tai „bet kuri informacija, susijusi su asmeniu (duomenų subjektu), kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta <...>“⁵⁶. *Bet kuri informacija* – platus apibrėžimo spektras, apimantis visokią informaciją, susijusią su fiziniu asmeniu, net lengvai gaunamą ir neesminę informaciją ir duomenis. Sąvoka *informacija* apima garso, vaizdo, genetinius duomenis, pirštų atspaudus ir t.t.⁵⁷ Šis įstatymas yra suderintas su minėta Direktyva, todėl normų neatitinkančių Direktyvos nerasime.

Kaip jau minėta anksčiau, asmenys savo privatumą vertina skirtingai, t.y. jie patys sprendžia, kurios gyvenimo detalės jiems yra privačios, o kurios ne. Taigi, teisė į privatų asmens gyvenimą bus ginama tik tuo atveju, jei į asmens privatų gyvenimą bus įsibrauta be jo sutikimo, kitaip tariant, tik nuo asmens priklauso jo privataus gyvenimo apsaugos ribos – kiek ir kaip jis pageidauja būti paliktas vienas⁵⁸. Asmens privatumo pažeidimas negali būti pateisinamas jokiais priemonėmis, išskyrus tas, kurias sankcionavo įstatymas, laikydamasis teisės viršenybės principo, ir kurios neišvengiamai būtinos demokratinės visuomenės labui⁵⁹. Tačiau, nors Lietuvos Respublikos Konstitucija garantuoja asmens teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, joje tiesiogiai nenumatytos privataus gyvenimo ribos⁶⁰. Taigi tai paliekama spręsti teismams. Lietuvoje ypač svarbūs Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimai. Viename iš jų Teismas konstatavo, kad pagal Konstituciją riboti konstitucinę teisę į asmens fizinį bei psichinį neliečiamumą bei

⁵⁵ Ten pat, 2 str. 1 d.

⁵⁶ Direktyva 95/46/EB, 2 str. a punktas.

⁵⁷ Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo komentaras // <http://www.ada.lt/images/cms/File/komentaras%20adtai.pdf>. Prisijungimo laikas: 2013-08-13

⁵⁸ A. Pumputis ir kt., Kontitucingumas ir pilietinė visuomenė. – Monografija. Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2002. P. 223.

⁵⁹ D. Jočienė, K. Čilinskas. Žmogaus teisių apsaugos problemos tarptautinėje ir Lietuvos Respublikos teisėje. P. 58.

⁶⁰ A. Pumputis ir kt., Kontitucingumas ir pilietinė visuomenė. P.223.

žmogaus teisę į privatumą galima, jeigu yra laikomasi iš Konstitucijos kylančių reikalavimų⁶¹, kurie atitinka jau prieš tai minėtą EŽTT griežtai taikomą teisėtumo, pagrįstumo ir proporcingumo testą.

Taigi Europoje teisė į privatumą yra gerai išplėtotą teisės sritis: akcentuojama individo teisių apsauga ir egzistuoja griežtas, centralizuotas privatumo bei asmens duomenų gynimas. Tuo tarpu Jungtinių Amerikos Valstijų duomenų apsaugos įstatymų leidyba yra pagrįsta savikontrole, kuri suvokiama kaip įstatymų leidybos derinimas, reguliavimas ir valstybės nesikišimas⁶². Ir nors Europos ir JAV požiūris į privatumą yra nevienodas, analizuojant *Google Street View* atvejį remsimės Valstijų teismų praktika bei Amerikos mokslininkų pateiktais ir plačiai pripažintais išaiškinimais privatumo klausimais.

JAV Konstitucija ir privatumo koncepcija formavosi visiškai kitokiomis politinėmis, socialinėmis sąlygomis, negu Europos valstybėse⁶³. JAV Konstitucijoje nerasime konkretaus straipsnio, ginančio teisę į privatumą, tačiau 1789 m. priimtame Teisių Bilyje (dešimt pirmųjų Konstitucijos pataisų), devintojoje pataisoje nurodoma, kad Konstitucijoje išvardytų teisių sąrašas nėra išsamus ir kad tauta turi kitas, joje konkrečiai nepaminėtas, teises⁶⁴.

XIX a. pabaigoje du advokatai C. D. Warrenas ir L. D. Brandeisas straipsnyje „Teisė į privatumą“, kuris šiandien Amerikoje laikomas teisinės literatūros klasika, „teisę būti paliktam vienu“ paminėjo kaip vieną iš pagrindinių principų⁶⁵. Privatumą autoriai suvokė kaip teisę būti paliktam ramybėje ir apsaugotam nuo asmeninio gyvenimo detalių paviešinimo be asmens sutikimo⁶⁶. Jungtinės Amerikos Valstijos yra bendrosios teisės tradicijos valstybė, todėl teismų precedentai yra laikomi teisės šaltiniu. Minėtas principas pirmą kartą buvo pripažintas teisėjo Thomas Cooley⁶⁷, o 1928 metais *Olmstead v. The United States* byloje, Teismas pasisakė, kad „mūsų Konstitucijos kūrėjai suprato poreikį apsaugoti ir užtikrinti palankias sąlygas siekti laimės ir kad į šios apsaugos apimtį turi įeiti ir teisė į gyvenimą bei asmenybės neliečiamumą, kitaip – teisė būti vienam (angl. *the right to be left alone*). Tai labai plati ir visapusiška bei labiausiai piliečių

⁶¹ Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimas, Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. ir Konstitucinio Teismo 2003 m. Kovo 24 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pataisos darbų kodekso 41 straipsnio 2 dalies (1997 m. liepos 2 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“. Valstybės žinios, 2003, Nr. 29-1196.

⁶² M. Civilka, R. Barasnevičiūtė. Asmens duomenų apsauga ir privatumas: sąveika su informacinės visuomenės aktualijomis. P. 24; plačiau apie JAV ir ES privatumo reglamentavimo skirtynes žiūrėti: D. L. Baumer, J. B. Earp, J. C. Poindexter. Internet privacy law: a comparison between the United States and the European Union // www4.ncsu.edu/~baumerdl/C%26S_legalComparisonEUvsUS_forJC.doc. Prisijungimo laikas: 2013-11-03.

⁶³ E. Žiobienė. Informacijos apie privatų asmens gyvenimą apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo biuletenis Nr. 3 (11) LIEPA-RUGSĖJIS 2008. P. 142.

⁶⁴ Ten pat.

⁶⁵ V. Abasins. My Image is My Property – Personal Image Protection on the Internet, 2012; P. 7

⁶⁶ E. Žiobienė. Informacijos apie privatų asmens gyvenimą apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo biuletenis Nr. 3 (11) LIEPA-RUGSĖJIS 2008. P. 143.

⁶⁷ A. Chander, L. Gelman, M. J. Radin. Securing Privacy in the Internet Age. P. 325.

vertinama teisė. <...>”⁶⁸.

Tame pačiame XX amžiuje, William Prosser, Minesotos, Harvardo Universitetų ir Berkeley teisės mokyklos teisės profesorius, išskyrė keturias privatumo pažeidimo kategorijas: kišimasis į asmens privačią erdvę (angl. *intrusion*), asmens privačių faktų atskleidimas, klaidingos ar labai įžeidžiančios informacijos apie asmenį atskleidimas ir asmens tapatybės pasisavinimas, siekiant iš to pasipelnyti. Nagrinėjamu *Google Street View* atveju, svarbiausi yra pirmieji du W. L. Prosserio išskirti privatumo pažeidimai. Juos abu analizuosime tolimesniuose darbo skyriuose.

Jungtinėse Amerikos Valstijose egzistuoja gana chaotiška situacija, nes kiekviena valstija pati nusistato, kokius įstatymus, susijusius su privatumu, taikys. Beveik visos valstijos priėmė W. L. Prosserio požiūrį dėl privatumo pažeidimų. Pusė iš valstijų priėmė visus keturis privatumo pažeidimus, kelios atsisakė priimti privatumo pažeidimą dėl klaidingos ar labai įžeidžiančios informacijos apie asmenį atskleidimo⁶⁹.

Kitas JAV teisės šaltinis, kuriuo remsimės šiame darbe yra Apžvalga⁷⁰, kuri buvo sudaryta atsižvelgiant į profesoriaus W. L. Prosserio išsakytą poziciją dėl teisės į privatumą pažeidimų bei jos komentaras. Joje įtvirtinti bendrieji Jungtinių Amerikos Valstijų principai dėl teisės pažeidimų. Ir Apžvalga, ir komentaras Jungtinėse Amerikos Valstijose plačiai pripažįstami ir taikomi.

1.1.1 Apibendrinimas

Apibendrinami visus aukščiau aptartus teisės aktus bei mokslininkų nuomones, galime daryti išvadą, kad:

- asmens teisės į privatumą turinį sudaro keturi savarankiški, ir kartu tarpusavyje susiję elementai:
 - 1) informacinis privatumas. Jis susijęs su duomenų apie asmenį tvarkymu ir vadinamas asmens duomenų apsauga⁷¹; t.y. kai asmuo pats savo iniciatyva gali disponuoti savo asmens duomenimis (asmens duomenys – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu ir kurio tapatybė tiesiogiai ar netiesiogiai gali būti nustatyta pasinaudojant tam

⁶⁸ *Olmstead v. United States*, 277 U.S. 438 (1928)

⁶⁹ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 9.

⁷⁰ Restatement of the Law, Second, Torts, The American Law Institute, § 652, 1977. http://cyber.law.harvard.edu/privacy/Privacy_R2d_Torts_Sections.htm. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.

⁷¹ Asmens duomenų apsauga. - Vilnius:Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, 2001, P. 4.

- tikrais duomenimis⁷²), žinoti apie savo duomenų tvarkymą medicinos, kreditų ir kitose srityse, susipažinti su savo asmens duomenimis, kai juos tvarko kiti asmenys, reikalauti ištaisyti savo duomenis ir pan. (žmogaus teisė į informacinį privatumą tiesiogiai susijusi su teise į informaciją⁷³);
- 2) fizinis privatumas (kūno neliečiamumas), t.y. nesant žmogaus sutikimo, jo atžvilgiu negali būti atliekami jokie medicininiai ar moksliniai bandymai (pavyzdžiui, privaloma tvarka atliekami narkotikų testai ir pan.);
 - 3) komunikacinis privatumas, t.y. asmens susirašinėjimo, pokalbių telefonu, telegrafo pranešimų ir kitokio susižinojimo neliečiamumas;
 - 4) teritorinis privatumas, t.y. asmens būsto arba teritorijos neliečiamumas.
- asmens teisė į privatumą nėra absoliuti. Vadovaujantis tarptautiniais ir nacionaliniais įstatymais, valstybės institucijos neturi teisės apriboti asmens teisės į privatumą, išskyrus atvejus, ir kai tai būtina veikiant demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės apsaugos ar šalies ekonominės gerovės interesais, siekiant užkirsti kelią viešosios tvarkos pažeidimams ir nusikaltimams, taip pat būtina žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Be to, kaip pažymėjome anksčiau, nors pagrindinis EŽTK 8 straipsnio tikslas iš esmės yra apsaugoti asmenį nuo savavališko valdžios institucijų kišimosi, galimos ir priemonės, priimamos pačių Valstybių, kurios užtikrina pagarbą privačiam gyvenimui net asmenų tarpusavio santykių srityje, pavyzdžiui santykis tarp interneto vartotojo ir tų, kurie teikia prieigą prie konkrečios svetainės. Išskyrus Ameriką, kurios teisinės sistemos negalime net prilyginti griežtąjam europietiškam kontinentinės teisinės sistemos modeliui.

Taigi, teisės į privatumą sąvoka plati ir vieningai priimtos definicijos neradime niekur. Nors tiek tarptautiniame, tiek nacionaliniame lygmenyje turime šaltinių, ginančių šią asmens teisę, tačiau šiandien, naujų technologijų revoliucijos amžiuje, sparti technologijų plėtra kelia sumaištį ir atrodo, kad tokio reglamentavimo nebepakanka.

⁷² Direktyva 95/46/EB; Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas // Valstybės žinios. - 1996, Nr.63-1479.

⁷³ Plačiau apie šių teisių santykį žiūrėti T. Birmontienė. Teisė į informaciją. - Vilnius, 2001. // E. Volokh. Freedom of speech and information privacy: the troubling implications of a right to stop people from speaking about you, 52 STAN. L. REV.1049 (2000). // M. P. Schwartz. Free speech vs. information privacy, STAN. L. REV. 1559 (2001).

Svarbu tai, kad tikrąją teisės į privatumą sampratą ir privatumo ribas kiekvienas asmuo suvokia individualiai ir, dažniausiai, skirtingai. Tai leidžia daryti išvadą, jog labai sunku atsakyti į probleminį klausimą – ar atvejį, kai yra paviešinamos asmenų nuotraukos jiems esant viešoje ar privatesnėje vietoje, galime vertinti kaip asmens teisės į privatų gyvenimą pažeidimą?

Šiandien, vieną iš tokių vadinamų grėsmių privatumui turime dar ne taip seniai atsiradusią *Google* sukurtą paslaugą *Street View*. Šio atvejo problemišumą ir nagrinėsime.

1.2 Google Street View paslaugos ypatumai

Žmogus jau nuo senų senovės kūrė įvairiausių įrenginius ir prietaisus, kurie vis labiau praturtindavo ir palengvindavo kasdienybę. Juk net elektros lemputę galime pavadinti ne šiaip išradimu, bet naujove, kurios nauda nei vienas nesuabejotų, ką jau kalbėti apie naujų technologijų kūrimą bei jau turimų patobulinimus. Kalbant konkrečiau – internetas, kompiuteris, išmanusis telefonas, navigacinės sistemos – tai, ko gero, pagrindinės naujovės technologijų srityje, iš esmės pakeitusios eilinę dieną, o privatumo sergėtojų laikomos rimta grėsme privatumui.

Kadangi mūsų nagrinėjama tema yra konkrečiai susijusi su *Google Street View* programos poveikiu žmogaus privatumui, paanalizuosime šį fenomeną plačiau – pirmiausia, kaip jis veikia, kokia jo prasmė ir pan., po to – koks jo santykis su privatumu.

„Laris Peidžas, vienas iš steigėjų ir generalinis direktorius, kartą „tobulą paieškos variklį“ apibūdino kaip tai, kas „tiksliai supranta, ką turite galvoje, ir pateikia pageidaujamus rezultatus“. Nuo to laiko, kai jis tai sakė, *Google* išsiplėtė ir pristatė daugiau produktų, ne tik paiešką”⁷⁴. Nauji produktai apima ne tik paiešką teikiančias paslaugas, bet taip pat ir susisiekimo, vertimo, dokumentų talpinimo ir kitokias paslaugas. Pagrindiniai ir plačiausiai naudojami *Google* produktai: internetinė naršyklė „*Google Chrome*“, visiems gerai žinoma bendros paieškos sistema – „*Google*“ bei „*Google* mokslinčius“ („*Google Scholar*“), kuriame galima rasti mokslinių dokumentų, toliau „*Google* vertėjas“, elektroninio pašto dėžutė „*Gmail*“. Taip pat *Street View* programos pirmtakas – „*Google Earth*“, „*Google Maps*“, „*Google+*“ ir kiti. „Teikdami technologijas – nuo paieškos iki „*Chrome*“ ir „*Gmail*“ – siekiama kuo labiau palengvinti reikiamos informacijos radimą ir tikslų

⁷⁴ Google produktai ir paslaugos // <http://www.google.com/intl/lt/about/company/products/>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

pasiekimą⁷⁵. Vienas iš paskutiniųjų, sukėlusiu taip pat nemažai diskusijų dėl privatumo, „Google akiniai“⁷⁶.

Visi minėti produktai – novatoriškos paslaugos žmogaus gyvenime, bet beveik su kiekvienos atsiradimu buvo ir tebėra keliamos problemos, susijusios su žmogaus teise į privatumą.

Grįžkime prie *Google Street View*. Šis *Google* sukurtas produktas nėra vienintelis, teikiantis tokio tipo paslaugą⁷⁷. Tačiau tik *šioje* kartu su gatvių ir pastatų vaizdais yra užfiksuoti ir žmonės.

Įsivaizduokime situaciją: esate žuvies patiekalų mėgėjas ir sužinote, jog netoliese esančiame mieste atsiradė naujas žuvies restoranas ir žūtbut norite ten nusigauti. Tarkime, kad jūs tame mieste niekada nesate buvęs, nežinote, kaip tiksliai į jį nuvažiuoti, o ir oro sąlygos, regis, nėra itin palankios keliavimui. Ką daryti?

2007 metų gegužės 25 dieną Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo pristatytas „*Google Street View*“ (liet. *Google* gatvės vaizdas) projektas. Debiutavo *Google* paslauga, siūlanti 360 laipsnių kampu tyrinėti tūkstančių adresų vaizdus penkiuose Jungtinių Amerikos Valstijų miestuose – San Fransiske, Niujorke, Denveryje, Lasvegase ir Majamyje. Tai nauja technologija, kuria naudojantis galima „įvertinti restoranus, apsilankyti kaimynystėje arba planuoti kitą kelionę“⁷⁸.

Šiandien *Street View* programoje galime rasti daug daugiau vietovių vaizdų ne tik Šiaurės Amerikoje, bet taip pat ir likusiuose pasaulio kontinentuose: Pietų Amerikoje, Australijoje (kartu ir Naujojoje Zelandijoje), Azijoje: Japonijoje, Indijoje, keliuose Rusijos miestuose; pietinėje Afrikos dalyje, jau beveik visose Europos žemyno šalyse ir netgi Antarktidoje⁷⁹.

Street View paslauga kuriama važiuojant automobiliui, ant kurio stogo yra pritvirtintos vaizdo kameros, lazeriai ir GPS įrenginys. Padarytos nuotraukos „susiuvamos“ į vientisą 360 laipsnių vaizdą⁸⁰. Kaip šia paslauga naudotis? Į paieškos laukelį, esantį *Google Maps* puslapyje⁸¹ suvedame norimą adresą ar tiesiog miesto pavadinimą; mums pateikiamas vaizdas, matomas „iš viršaus“, t.y. žemėlapis arba satelitinis vaizdas, o pasinaudoję „*geltono žmogeliuko*“ (angl. *Pegman*)

⁷⁵ Ten pat.

⁷⁶ Google akiniai // <http://googleakiniai.lt>; prisijungimo laikas: 2013-07-18

⁷⁷ Gatvių vaizdą taip pat iš arti galime rasti: http://www.bing.com/blogs/site_blogs/b/maps/archive/2009/12/02/bing-maps-adds-streetside-enhanced-bird-s-eye-photosynth-and-more.aspx, prisijungimo laikas: 2013-07-18

⁷⁸ Prieiga per internetą: <https://www.google.com/maps/views/streetview?gl=us&hl=en-us>; prisijungimo laikas: 2012-11-30

⁷⁹ Street View coverage and frequency // <https://support.google.com/maps/answer/68384?hl=en>; prisijungimo laikas: 2013-07-18; taip pat ⁷⁹ L. H. Rakower. Blurred Line: Zooming In On Google Street View And The Global Right To Privacy // B.A., University of North Carolina at Chapel Hill, 2009. P. 323.

⁸⁰ Street View užkulisiai // <https://www.google.com/intl/lt/maps/about/behind-the-scenes/streetview/> : prisijungimo laikas: 2012-11-30.

⁸¹ Google Maps Street View // <https://www.google.com/maps/views/home?gl=us&hl=en-us>; prisijungimo laikas: 2012-11-30.

pagalba, galime virtualiai pasivaikščioti po norimas vietas ir apylinkes, „užėti“ ir pasižvalgyti po kavines, restoranus ar net muziejus. Viskas labai paprasta ir patogu.

Pagrindinis tikslas, naudojantis minėtais įrenginiais, yra užfiksuoti kraštovaizdžius, gatves, kas neišvengiamai sąlygoja ir pastatų, automobilių bei kiekvieno praeivio įamžinimą fotografijose. Daugelis žmonių fotokameromis užfiksuoti tiesiog pro šalį pravažiuojant *Google* automobiliui: sėdinti parke ant suoliuko porėlė, žaidimų aikštelėse žaidžiantys vaikai, krapštantis nosį vyrukas, paauglys su cigarete ir pan.

Tęskime prieš tai minėtą situaciją. Taigi, jau žinoma, kad galite naudotis nauja *Google* sukurta technologija – atsidarote *Google Maps*, ten nurodote adresą, į kurį norite nuvykti. Kadangi, kaip minėta, ieškomu adresu dar niekada neteko lankytis, jūs susižinote optimaliausią maršrutą bei, kad be reikalo neklaidžioti tarp pastatų, susipažįstate su toje gatvėje esančiais vaizdais, objektais, naudodamiesi *Google Street View* programa. Nuotraukoje šalia jūsų ieškomos parduotuvės jūs pamatote einančius susikibusius už rankų moterį ir vyrą. Kaip vėliau paaiškėja, vyras matytoje nuotraukoje – aukšto rango valdžios pareigūnas, o moteris, su kuria jis buvo – ne žmona, o meilužė⁸². Virtualiai vaikstant ta pačia gatve toliau, pamatote rūkantį asmenį, kuris, pasirodo, savo žalingą įprotį slepia nuo šeimos bei draugų⁸³, dar kitu pelės paspaudimu pastebite keletą vyrų, besikalbančių su policijos pareigūne, kuri iš tikrųjų yra garsaus erotinio žurnalo modelis⁸⁴.

Google savo puslapyje akcentuoja, jog asmens privatumas, kuriant *Street View* paslaugą yra užtikrintas, garantuotas ir lengvai įgyvendinamas. Net jeigu pats asmuo įstengia save atpažinti ir, jo nuomone, pateiktoji nuotrauka jį žemina ar vis tiek kažkokia detalė išduoda jo tapatybę, o gal dėl kokių kitų pagrįstų priežasčių jis nenori, kad ji toliau būtų rodoma paslaugos internetiniame puslapyje, tuomet asmuo, paspaudęs „pagalbos mygtuką“, gali pats pranešti apie netinkamą nuotrauką, kurią užfiksavo ir paviešino *Google*⁸⁵. *Google* leidžia lengvai pateikti užklausą dėl vaizdo suliejimo, kuriame yra paslaugos naudotojas, jo šeima, automobilis ar namai. „Automatiškai suliejami ne tik veidai ir automobilių numeriai; naudotojui pateikus papildomo suliejimo užklausą, mes suliesime ir visą automobilio, namo ar asmens vaizdą. Be to, naudotojai gali pateikti užklausą

⁸² Žemėlapis su gatvės nuotrauka tapo skyrybų priežastimi // <http://www.delfi.lt/mokslas/technologijos/zemelapis-su-gatves-nuotrauka-tapo-skyrybu-priezastimi.d?id=60707057>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

⁸³ Lavoie A., The Online Zoom Lens: Why Internet Street-Level Mapping Technologies Demand Reconsideration of the Modern-Day Tort Notion of „Public Privacy“, *Georgia Law Review*, Volume 43, Number 2, 2009. P. 575, 577.

⁸⁴ *Kelly Jackson v. Playboy Enterprises, Inc.*, (S.D. Ohio 1983).

⁸⁵ Report Inappropriate Street View //

https://geol.ggpht.com/cbk?cb_client=maps_photos.ugc&panoid=qWVoD9tYuOAjQ43U6Y56_w&output=report&cbp=1%2C245.4548%2C%2C0%2C-50.36000000000004&hl=en-US; prisijungimo laikas: 2012-11-30; taip pat A. Flores, S. Belongie. Removing pedestrians from Google Street View images. Department of Computer Science and Engineering University of California, 2010 // http://vision.ucsd.edu/sites/default/files/TWMV_13.pdf; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

dėl vaizdų, apimančių netinkamą turinį, pavyzdžiui nuogybes arba smurtą, pašalinimo”⁸⁶.

Taigi, *Google Street View* – tai paslauga, suteikianti mums galimybę bet kuriuo paros metu atsidurti tolimame pasaulio kampelyje ar tiesiog kaimynystėje net neišėjus iš namų. Programos esmė ir nauda – aiškios. Tačiau neišvengiamai susiduriama ir su trūkumu – asmens teisės į privatumą pažeidimu. Anksčiau minėtų fotografijų, susijusių su *Google Street View* programa, pavyzdžiai sukėlė daug ginčų tarp vyriausybių, teisininkų ir mokslininkų visame pasaulyje. Labiausiai šioje situacijoje reikėsi Didžioji Britanija, Šveicarija ir Graikija, bandydamos spręsti problemą, susijusią su *Google* programoje pateiktomis fotografijomis. Specialių komisijų formavimas, vyriausybinių ataskaitų išdavimas, ieškinių iniciavimas – tai priemonės, kurių buvo imtasi, siekiant spręsti naujo reiškinio įgyvendinimo problemą⁸⁷.

1.3 Google Street View įgyvendinimo problemos Europoje

Remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje reglamentuota privatumo apsauga, į Europą atkeliavęs *Google Street View* sukėlė nemažą Europos Sąjungos valstybių narių pasipriešinimą. Airija, Austrija, Čekija, Danija, Didžioji Britanija, Graikija, Prancūzija, Ispanija, Italija, Šveicarija, Vengrija ir Vokietija buvo valstybės prieštaravusios *Google Street View* programos įgyvendinimui jų teritorijose⁸⁸. 2009 metų gegužę, Graikijos Duomenų apsaugos institucija uždraudė *Google* fotografuoti, kol jis patikslins, kokiomis priemonėmis bus apsaugotas asmenų privatumas⁸⁹. Jungtinėje Karalystėje netgi buvo pradėtas tyrimas, ar *Google Street View* nepažeidė Informacijos apsaugos įstatymo⁹⁰.

2010 kovą, *Google Street View* programoje buvo pateikta 95% visos Jungtinės Karalystės vaizdų, ir ne visais iš jų Karalystė buvo patenkinta. Tarp gatvių vaizdų fotografijose buvo užfiksuoti ir pagrindiniai kariniai įrenginiai, su ženklu „nefotografuoti“. Galiausiai *Google* pašalino ir tokias fotografijas.

⁸⁶ Google žemėlapiai: privatumas ir sauga // <http://www.google.com/intl/lt/maps/about/behind-the-scenes/streetview/privacy/>; prisijungimo laikas: 2012-11-30.

⁸⁷ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 1.

⁸⁸ Investigations of Google Street View. Electronic Privacy Information Center, 2010-2013 // <http://epic.org/privacy/streetview/#europe>; prisijungimo laikas: 2013-07-19.

⁸⁹ Gatopoulos D., Associated Press writer, *Google's Street View Halted in Greece Over Privacy*, Associated Press Financial Wire // <http://abcnews.go.com/Technology/story?id=7574981&page=1>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

⁹⁰ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 17.

Labiausiai priešinosi Šveicarija. Duomenų apsaugos agentūra teigė, kad *Google* veidų užtušavimo technologija yra netinkama Šveicarijai – daugelis veidų ir automobilių valstybinių numerių nebuvo užtušuoti, ypač tokiose vietose kaip šalia mokyklos, ligoninės ar kalėjimo kiemuose⁹¹. Taip pat Šveicarija buvo nepatenkinta, kad *Google* neįspėjo, jog ketina fotografuoti šioje valstybėje, ir galiausiai, kad nebuvo pašalintos fotografijos, kuriose užfiksuotos privačios gatvės ir teritorijos, aptvertos tvoromis⁹². Problema iškelta buvo ir dėl *Google Street View* automobilių kamerų aukščio – jomis buvo nufotografuojama daugiau, nei eilinis praeivis galėtų pamatyti, eidamas pro tvora aptvertą teritoriją. Taip įvyko todėl, kad *Street View* automobilių kameros buvo aukštesnės nei tvoros⁹³. Projekto eiga sustabdyta, kol nebus išspręstos minėtos problemos.

Galiausiai buvo pradėtos derybos, tačiau jos buvo nesėkmingos ir Šveicarijos vyriausybė iniciavo teisminį procesą, prašydama priversti *Google* patenkinti Šveicarijos prašymus ir panaikinti esamas problemas⁹⁴. *Google* atsakė, teigdama, kad *Street View* projektas yra teisėtas ir kad yra ruošiamasi pradėti naudoti naują veidų ir automobilių valstybinių numerių užtušavimo technologiją, kuri bus atliekama „kaip įmanoma greičiau“.⁹⁵ Šveicarija reikalavo teismo, kad *Google* pašalintų visas fotografijas, darytas Šveicarijoje, ir kad naujų nuotraukų darymas bus galimas tik tada, kai *Google* įgyvendins visas Šveicarijos iškeltas sąlygas.

Atsižvelgdama į valstybių prašymus, *Google* įdiegė automatinį veidų ir automobilių valstybinių numerių „suliejimą“, rengia pranešimus valstybėms prieš ketindama fotografuoti jos gatves bei leidžia išimti nuotraukas, asmenims paprašius. *Google* netgi sutiko bendradarbiauti su 29 Darbo Grupėmis, atstovaujančiomis 27 Europos valstybes, tam, kad būtų įgyvendintos griežtesnės privatumo apsaugos nuostatos, panašios į tas, kurias siūlė Šveicarija⁹⁶.

Lietuvoje taip pat nebuvo išvengta problemų. Tačiau jau prieš pradėdant įgyvendinti *Street View* projektą, *Google* išplatino pranešimą spaudai – buvo nurodyta, kad pradės važinėti *Google* automobiliai, fotografuodami vaizdus Lietuvoje.

Kaip jau minėjome pirmajame skyriuje, Asmens duomenų tvarkymą Lietuvos Respublikoje

⁹¹ Ten pat. P. 18.

⁹² The Month- Global Snapshots, SECURE COMPUTING MAGAZINE, Jan. 11, 2010 // <http://www.scmagazine.com>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

⁹³ J. E. Segall. Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age, 2010. P. 18.

⁹⁴ Ten pat.

⁹⁵ Ten pat.

⁹⁶ Posting of Peter Fleischer to Googlepolicyeuropa.Blogspot.com //

<http://googlepolicyeuropa.blogspot.com/2009/06/street-view-exploring-european-streets.html>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

reglamentuoja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas. Tik toks asmens duomenų tvarkymas, kuris atitinka minėto įstatymo reikalavimus, yra laikomas teisėtu⁹⁷. Taip pat pažymėjome, jog remiantis ADTAĮ 1 straipsnio 3 dalies 3 punktu, asmens duomenis tvarkyti, naudojant Lietuvos Respublikoje esančias asmens duomenų tvarkymo priemones, gali duomenų valdytojas (šiuo atveju *Google*), kuris įsteigtas ir veikia valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė ar kita Europos ekonominės erdvės valstybė (šiuo atveju *Google* yra įsteigtas JAV) ir tik turėdamas atstovą – įsteigtą filialą arba atstovybę Lietuvos Respublikoje, kuriam taikomos šio įstatymo nuostatos, skirtos duomenų valdytojui⁹⁸. Be to, vadovaujantis ADTAĮ 31 straipsniu, asmens duomenys gali būti tvarkomi automatinio būdu tik tuo atveju, kai duomenų valdytojas arba jo atstovas Vyriausybės nustatyta tvarka praneša Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (toliau – VDAI), išskyrus įstatyme nustatytus atvejus⁹⁹.

Kaip žinia, *Google* nėra įsteigusi Lietuvoje filialo ar atstovybės, kuri galėtų pateikti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai duomenų valdytojo pranešimą apie asmens duomenų tvarkymą.

Kaip teigiama Asmens duomenų apsaugos naujienų biuletenyje (toliau – Biuletenis), viena advokatų kontora, būdama įgaliota *Google Inc.* atstovu pateikė valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai dokumentus dėl *Google* veiklos Lietuvoje. Inspekcija, išnaginėjusi šiuos dokumentus nustatė, kad *Google Inc.* ir jos įgaliotas atstovas – neatitinka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatyto duomenų valdytojo statuso.

Lietuvos Respublikoje juridinių asmenų filialų ir atstovybių veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas. Vadovaujantis CK 2.53 straipsnio 1 dalimi, juridinio asmens filialas yra struktūrinis juridinio asmens padalinys, turintis savo buveinę ir atliekantis visas arba dalį juridinio asmens funkcijų¹⁰⁰, o remiantis CK 2.56 straipsnio 1 dalimi, juridinio asmens atstovybė yra juridinio asmens padalinys, turintis savo buveinę ir turintis teisę atlikti veiksmus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje¹⁰¹. Taip pat, pažymėtina, kad remiantis Juridinių asmenų registro nuostata, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 (Žin., 2003, Nr. 107-4810), 14 punktu, užsienio juridinių asmenų filialai ir atstovybės registruojami Juridinių asmenų registre.

Remiantis pateiktu teisiniu reglamentavimu, Biuletenyje pateikta išvada, kad:

⁹⁷ Asmens duomenų apsaugos naujienų biuletenis, 2012 m. balandis – gegužė, Nr 2 (47) // <https://www.ada.lt/go.php/lit/2012-m-naujienu-biuletieniai/885>; prisijungimo laikas: 2012-11-29.

⁹⁸ Ten pat.

⁹⁹ Ten pat.

¹⁰⁰ Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas; 2.53 straipsnio 1 dalis // Valstybės žinios. 2000-09-06, Nr. 74-2262

¹⁰¹ Ten pat; 2.56 straipsnio 2 dalis

- i. *Google Inc.*, norėdama tvarkyti asmens duomenis naudodama Lietuvos Respublikoje esančias duomenų tvarkymo priemones, turi turėti teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtą filialą ar atstovybę. Šio sprendimo priėmimo metu Juridinių asmenų registre įregistruoto *Google Inc.* filialo ar atstovybės nerasta.
- ii. Minėtoji advokatų kontora negali būti įvardinta *Google Inc.* atstovu, atitinkančiu ADTAĮ 1 straipsnio 3 dalies 3 punkto reikalavimus ir CK 2.56 straipsnį bei, remiantis Įgaliojimu, pateiktu *Google Inc.*, kuriame nurodyta, kad „šio įgaliojimo pagrindu Atstovė negali būti laikoma duomenų valdytoja...“¹⁰²

Taigi, atsižvelgdama į priimtas išvadas, Valstybinė asmens duomenų apsaugos inspekcija nusprendė atsisakyti Asmens duomenų valdytojų valstybės registre registruoti *Google Inc.*

Tačiau šiuo atsisakymu viskas nesibaigė. Įvyko *Google*, Teisingumo ministerijos ir VDAI atstovų susitikimas, kurio metu buvo svarstoma tolimesnė *Street View* projekto eiga Lietuvoje. Galiausiai buvo priimtas susitarimas, jog Lietuvoje *Google* veiklą vykdys remdamasi Čekijos respublikos praktika, tai yra – per Airijos *Google* atstovybę. Šiuo atveju kompanijai nereikės registruoti atstovybės Lietuvoje, jos veiklą reglamentuos Airijoje galiojantys duomenų apsaugos teisės aktai¹⁰³.

Kaip teigiama Biuletenyje, susitikimo metu buvo suformuluoti ir aptarti tam tikri reikalavimai Airijos *Google* bei numatytas tolesnis bendradarbiavimas su Airijos duomenų apsaugos įstaiga dėl šio projekto.

Taigi, nors Europos valstybės ir priešinosi *Street View* veiklai jų miestuose, tačiau galiausiai nusileido, *Google* pakeitus projekto įgyvendinimo sąlygas ir prisitaikius prie valstybių reikalavimų. Tačiau diskusijų privatumo pažeidimo tema vis nemažėja – ir toliau yra teigiama, kad privatumas yra pažeidžiamas, paviešinant privačią informaciją apie asmenį be jo sutikimo. Todėl tolesniuose skyriuose detaliau paanalizuosime, ar *Street View* projekto įgyvendinimas riboja asmens privatumą.

1.3.1 Apibendrinimas

Europos valstybėms pasipriešinus *Street View* veiklai jų miestuose, *Google* pakeitė projekto

¹⁰² Asmens duomenų apsaugos naujienų biuletenis, 2012 m. balandis – gegužė, Nr 2 (47) // <https://www.ada.lt/go.php/lit/2012-m-naujienu-biuletiniai/885>; prisijungimo laikas: 2012-11-29.

¹⁰³ Ten pat.

įgyvendinimo sąlygas ir prisitaikė prie valstybių reikalavimų, suteikdama informacijos kur ir kada bus fotografuojama bei sudarydama sąlygas „sulieti“ asmenų veidus bei automobilių valstybinius numerius. Tokiu būdu teikiama paslauga sumažina ir galimybę pažeisti asmens teisę į privatumą.

2. PRIVATUMO PAŽEIDIMO PROBLEMOS

Kaip buvo aptarta ankstesniame skyriuje, pagrindinis dalykas, dėl kurio valstybės priešinosi *Street View* automobilių įsileidimui buvo projekto keliamo grėsmė asmens privatumui. Kaip intervencija į privatų gyvenimą laikomas jo atvaizdo ir privačių teritorijų užfiksavimas bei pavišimas neribotam kiekiui *Street View* paslaugos vartotojų, neturint to asmens sutikimo. Taigi, galime sukonkretinti dėl *Street View* kylančius nesutarimus, teigdami, kad problema kyla dėl asmens atvaizdo užfiksavimo ir jo pavišimo jam esant viešoje vietoje ir jam esant privačioje teritorijoje. Šias dvi situacijas analizuosime plačiau.

2.1 Privatumo pažeidimas gatvėje

Kiekvienas asmuo išeidamas į gatvę suvokia, kad jis yra viešoje vietoje ir tai suprasdamas atitinkamai elgiasi (ar bent jau turėtų taip daryti). Galioja ne viena teisinė norma, įpareigojanti asmenis, pavyzdžiui, nešiukšlinti, nevartoti alkoholio ar nerūkyti viešose vietose ir pan. O kokią vietą reikia laikyti viešąja? Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad „viešoji vieta yra tokia vieta, kurioje nusikalstamos veikos padarymo metu yra ar turi teisę lankytis kiti asmenys. Veika laikoma padaryta viešoje vietoje nepriklausomai nuo to, ar nusikaltimo darymo metu toje vietoje kas nors buvo, ar ne. Svarbu, kad dėl laisvo priėjimo prie tokios vietos joje bet kuriuo momentu gali atsirasti kiti asmenys, kurie dėl kaltininko veiksmų patirs nepatogumų“¹⁰⁴. Taigi, vieša vieta – tai vieta, kurioje yra ar turi teisę būti kiti asmenys ir viešosios vietos statuso nekeičia faktas, kai joje nėra nė vieno žmogaus.

Nesuklysimė pasakydami ir tai, kad asmuo būdamas viešoje vietoje turi mažiau teisių į privatumą. W. L. Prosseris, pabrėždamas privačių faktų atskleidimo ribą teigia, kad „viešoje gatvėje ar bet kurioje kitoje viešoje vietoje esantis asmuo „neturi teisės būti vienas“ ir tai nėra joks jo privatumo pažeidimas. Išėjęs į gatvę tu negali tikėtis būti vienas ir niekieno nepastebimas“¹⁰⁵. Kaip sakėme prieš tai, asmuo išėjęs į gatvę suvokia, jog jis nėra vienas ir tokiu būdu tarsi duoda sutikimą

¹⁰⁴ Ištrauka iš kasacinės LAT b/b skyriaus teisėjų kolegijos nutarties (B/b Nr. 2K-670/2002)

¹⁰⁵ Prosser W. L., *Privacy* // *California Law Review* No. 3., 1960, August. P. 391

būti matomu kitiems. Šiuo klausimu W. L. Prosseris, atitinkamai yra išskiręs du pagrindus dėl asmens privačių duomenų paviešinimo, jam būnant viešoje erdvėje:

- Susitarimo teorija: protingas žmogus supranta, jog išeidamas į viešąją erdvę tampa matomu kitiems. Taip asmuo netiesiogiai sutinka būti stebimas kitų, kai yra viešoje vietoje.
- Savanoriška rizikos prielaida: asmuo savanoriškai pateikia save situacijoje, dėl kurios pats patiria žalą, ir tai jau yra nekompensuojamas atvejis¹⁰⁶.

Privatumo pažeidimo egzistavimo šalininkų vienas iš pagrindinių argumentų yra tas, kad *Google Street View* pateikiamuose vaizduose asmenys yra „užšaldyti“ ir pateikti tuo momentu, kai kažką darė. Tokiu būdu atskleidžiama jų buvimo vieta bei veikla. Tačiau šiandien egzistuoja ir kitokie asmenų elgesio bei veiklos užfiksavimo būdai, kuriuose asmuo ir jo atliekama veikla yra „neužšaldoma“, kaip *Google Street View*, bet priešingai – turima omenyje darbo pradžioje aptartas vaizdo stebėjimo kameras, kurios viešoje vietoje esantį asmenį įrašinėja tam tikrą laiko tarpą. Jomis vyriausybė stebi ir tikrina asmenis jiems einant gatve ar naudojantis viešuoju transportu. Tokio pobūdžio technologijų naudojimas primena garsiuosius *1984-uosius*¹⁰⁷, tik šį kartą viskas paremta ne tik valstybės saugumu, bet ir pačių asmenų apsauga. Remiantis šiuo pagrindu yra preziumuojama, kad asmenys tokiam stebėjimui sutikimą yra davę, o tuo tarpu, *Google Street View* kameromis užfiksuotieji asmenys – nėra. Bet, jeigu *Google* prieš pradėdama *Street View* projekto įgyvendinimą padaro pranešimą, informuodama, koks tai projektas, kad tam tikrose teritorijose ir tam tikrą laiką bus fotografuojama, ir jeigu asmuo tai žinodamas vis tiek pasirodo ir pateikia save atitinkamoje situacijoje, reiktų sutikti, kad tokio atvejo nebegalime pripažinti asmens teisės į privatumą pažeidimu. Tačiau čia galime įžvelgti asmens saviraiškos laisvės ribojimą. Jį aptarsime šiek tiek vėliau.

Analizuojant toliau privačių faktų apie asmenį atskleidimą, verta aptarti tris būtinus šio pažeidimo elementus, nurodytus W. L. Prosserio: pirma, informacija turi būti paviešinta (informacijos atskleidimas mažai grupei žmonių neatitinka šio reikalavimo), antra, paviešinti faktai privalo būti privatūs, trečia, esant normaliam asmens jautrumui, faktai turi būti trikdantys¹⁰⁸. Antrąjį pažeidimo sudėties elementą yra sunkiausia nustatyti, nes tai priklauso nuo asmens savybių ir kitų veiksmų. Pavyzdžiui, byloje *Gill v. Hearst Publishing Co*: nufotografuota parke ant suolo sėdinti pora. Nuotrauka paviešinama žurnale, dėl to įsimylėjęliai kreipiasi į teismą, remdamiesi tuo,

¹⁰⁶ Ten pat. P. 391-392

¹⁰⁷ Orwell G., 1984. Published by New American Library, New York: Penguin Books, 1961.

¹⁰⁸ E. Žiobienė. Informacijos apie privatų asmens gyvenimą apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo biuletenis Nr. 3 (11) LIEPA-RUGSĖJIS 2008. P. 146

kad buvo pažeista jų teisė į privatumą¹⁰⁹.

Amerikos Teisės Instituto priimtoje Apžvalgoje¹¹⁰ privačių faktų atskleidimas taip pat apibūdinamas kaip situacija, kai žeidžianti asmenį informacija yra atskleidžiama didžiajai daliai visuomenės, be to pridodama, jog tai nėra informacija „visuomenės labui“¹¹¹. Čia toliau teigiama, kad „šiam pasaulyje absoliutus privatumas egzistuoja nebent dykumoje, ir kiekvienas asmuo, kuris nėra atsiskyrėlis, turi susitaikyti su visuomenės įvykiais, kurių dalis jis pats yra“¹¹². Taip pat prie nurodytų W. L. Prosserio pažeidimo elementų Apžvalgoje pridodamas dar vienas – tai teisėto viešojo intereso nebuvimas¹¹³. Apžvalgos komentaras išaiškina, kad:

„kiekvienas individas gyvenime turi tam tikrų faktų apie save, kurių neviešina, bet laiko tik sau arba kuriuos atskleidžia tik savo šeimai ar artimiems draugams... Kai tokios intymios gyvenimo detalės paviešinamos visuomenei, protingo žmogaus akimis žeidžiančiu būdu, tuomet tai yra baustinas įsiveržimas į žmogaus privatumą, nebent tai yra teisėtas viešasis interesas“¹¹⁴.

Vadovaudamasis W. L. Prosserio privatumo pažeidimų pagrindais, kai asmenys, būdami viešoje gatvėje netiesiogiai sutinka būti stebimi kitų ir, žinodami tai, jie pateikia save atitinkamose situacijose, teismas, minėtoje *Gill v. Hearst Publishing Co* byloje, nepatenkino ieškovų prašymo ir leido viešinti fotografiją, nes tai, jog pora sėdėjo parke ant suolo buvo savanoriškas veiksmas atliktas viešoje vietoje¹¹⁵. Taigi pora savanoriškai sėdėjo parke ant suolo, t.y. jie savo noru buvo viešoje edvėje. Remiantis teismo išaiškinimu, laikyti tokių fotografijų paviešinimą neteisėtu reikštų, jog „teisiškai joks periodinis leidinys negalėtų viešinti bet kokio gatvėje vykstančio veiksmo“¹¹⁶. Šioje svarstytoje fotografijoje užfiksuotas vaizdas laikytinas kaip eilinė, beveik kiekvieną dieną matoma situacija. Toks aiškinimas turėtų apimti ir *Google Street View* atvejį, kadangi fotografuojama atvirose viešose vietose, be to, skirtingai nei pastarojoje byloje, tomis fotografijomis teikiama ne kas kita, bet vieša nauda. Tačiau svarbu paminėti, kad toliau ieškovai teigė ne specialiai atsisėdę viešoje vietoje, kad visiems būtų matomi, jie tiesiog dalinosi intymia akimirka, kol tuo

¹⁰⁹ *Gill v. Hearst Publishing Co.*, 253 P.2d 441 (Cal. 1953).

¹¹⁰ Restatement of the Law, Second, Torts, The American Law Institute, § 652, 1977.

¹¹¹ Ten pat, § 652D

¹¹² Ten pat, § 652D cmt. c

¹¹³ Ten pat, § 652D cmt. b

¹¹⁴ Ten pat.

¹¹⁵ *Gill v. Hearst Publishing Co.*, 253 P.2d 441 (Cal. 1953).

¹¹⁶ Ten pat.

tarpu, juos nufotografavo. Tai, kad jie „sėdėjo ir leidosi matomi nedidelei daliai visuomenės nereikia, jog jie sutiko būti stebimi milijono žurnalo skaitytojų”¹¹⁷. Šis klausimas tapo pagrindine privatumo pažeidimo šalininkų tema, susijusia su *Street View* programa¹¹⁸. Taip išeitų, kad remiantis daugumos pozicija *Gill* byloje, tokius atvejus, kaip pavyzdžiui, jau anksčiau minėto rūkaliaus fotonuotrauka gatvėje¹¹⁹, galėtume pagrįstai laikyti tik nuotraukomis, kuriose užfiksuota normali eilinė diena asmenų, savo noru esančių toje vietoje, būtent tuo metu¹²⁰. Tokiu atveju, *Google Street View* ieškovai liktų be žalos atlyginimo.

Kitas atvejis: JAV Aukščiausioje teisme buvo nagrinėjama baudžiamoji byla *Florida Star v. B.J.F.* Nors ši byla nesusijusi su *Street View*, tačiau yra autorių, teigiančių, kad ji gali būti laikoma precedentu *Google Street View* atvejui dėl tos pačios aktualios temos – informacijos rinkimo bei asmens atvaizdo paviešinimo¹²¹. Teisėjai *Florida Star* byloje išplėtė *Cox Broadcasting v. Cohn* bylos sprendimą¹²², teigdami kad išprievartavimo aukai nėra pagrindo atlyginti žalą už tai, kad laikraštis paviešino jos pavardę be duoto sutikimo, nes informacija buvo teisinga ir surinkta iš viešai laikomų dokumentų¹²³. Teismo nuomone, kuo lengviau pasiekama informacija, tuo mažiau tikėtinas teisės į privatumą pažeidimas. Buvo teisėjų, nesutikusių su tokiu teismo sprendimu. Jų teigimu, teismas per daug gynė žiniasklaidą, svarbu išlaikyti pagrįstai priimtina gyvenimo kokybę¹²⁴.

Galime teigti, jog byla *Florida Star* susijusi su atvejais, kai asmenys kreipiasi į teismą skųsdami *Google Street View* už tai, kad paviešino privačius faktus, kurie kelia žalą. *Google* veikla gali būti pateisinama tuo, kad fotografijos turinys yra visiškai neprivatus vien dėl to, kad ji padaryta viešoje vietoje¹²⁵. Tokia gynyba buvo sėkmingai priimta ir *Jackson v. Playboy Enterprises*¹²⁶. Pastarosios bylos fabula – trys pasiklydę vyrai gatvėje klausė policininkės kelio nuorodų ir čia jiems bekalbant jie buvo nufotografuoti. Kaip vėliau paaiškėjo, toji pareigūnė – tai *Playboy* žurnalo modelis, o minėta nuotrauka buvo paviešinta viename tų žurnalų. Teismas atmetė ieškovų prašymus,

¹¹⁷ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 11.

¹¹⁸ Ten pat. P. 12.

¹¹⁹ A. Lavoie. *The Online Zoom Lens: Why Internet Street-Level Mapping Technologies Demand Reconsideration of the Modern-Day Tort Notion of „Public Privacy”*, *Georgia Law Review*, Volume 43, Number 2, 2009. P. 575, 577.

¹²⁰ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy- Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 12.

¹²¹ Ten pat.

¹²² *Cox Broadcasting v. Cohn*, 420 U.S. 469 (1975). Šioje byloje buvo teigiama, kad informacija apie mergaitės išprievartavimą buvo patalpinta viešai prieinamuose teisiniuose įrašuose, todėl jos vardo paviešinimas spaudoje nebuvo jos teisės į privatumą pažeidimas.

¹²³ *The Florida Star v. B. J. F.*, 491 U.S. 524 (1989)

¹²⁴ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy- Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 13.

¹²⁵ Ten pat.

¹²⁶ *Kelly Jackson v. Playboy Enterprises, Inc.*, 574 (S.D. Ohio 1983).

paremtus visais keturiais privatumo pažeidimų pagrindais, nes fotografija buvo padaryta asmenims esant gatvėje ant šaligatvio¹²⁷. Be to, dėl klausimo, kad *Playboy* žurnalo leidykla paviešino ieškovo nuotraukas negavusi leidimo, teismas pasakė, kad „nėra jokios atsakomybės, kai atsakovas tiesiog toliau skleidžia informaciją apie ieškovą, kuri jau ir taip yra vieša“¹²⁸, (kadangi fotografija padaryta viešojoje vietoje).

Akivaizdu, kad *Florida Star* ir *Jackson* bylos yra visiškai nepalankios *Google Street View* ieškovams. Nuotraukos, esančios *Google Street View* neidentifikuoja nufotografuotų asmenų, jie tiesiog yra bendroje viešojoje erdvėje¹²⁹. Jeigu asmuo yra išskiriamas iš visos masės žmonių, tapdamas pagrindiniu fotografijos veidu, tuomet galėtume kalbėti apie privatumo pažeidimą. tik tuomet gali būti fiksuojamas teisės į privatumą pažeidimas¹³⁰.

Svarbu paminėti, kad JAV yra nagrinėta tik viena byla, tiesiogiai susijusi su *Google Street View* atveju, tačiau ją aptarsime nagrinėdami asmens teisę į privatumą privačioje teritorijoje.

Apibendrinant situaciją Jungtinėse Amerikos Valstijose nustatėme, kad privačių faktų apie asmenį atskleidimui būtini tokie pažeidimo elementai: informacija turi būti paviešinta (informacijos atskleidimas mažai grupei žmonių neatitinka šio reikalavimo); paviešinti faktai privalo būti privatūs; esant normaliam asmens jautrumui, faktai turi būti trikdantys; turi egzistuoti teisėtas viešasis interesas. Išanalizavus konkrečius atvejus, galime teigti, kad viešojoje vietoje asmens teisės į privatumą kaip ir neturi. Svarbu dar kartą pastebėti, kad Europoje asmens teisė į privatumą užtikrinama griežčiau – EŽTT ne kartą yra konstatavęs, kad asmens ir viešojoje vietoje išlaiko teisę į privatumą¹³¹.

Europoje situacijos, susijusios su *Google Street View*, buvo nagrinėjamos valstybių nacionaliniuose teismuose ir, panašu, jog išnagrinėtos sėkmingai, nes Europos Žmogaus Teisių Teismo nepasiekė, todėl neturime nė vieno atvejo, kuriuo būtų galima vadovautis. Esant tokiai situacijai analizuosime ir pritaikysime bylas, kuriose priimti sprendimai dėl privatumo ribojimų, pažeidžiant asmens teisę į atvaizdą, saviraišką bei privačios informacijos atskleidimą.

¹²⁷ Ten pat.

¹²⁸ Ten pat, cituojama: RESTATEMENT (SECOND) OF TORTS § 652D cmt. b (1977).

¹²⁹ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 14.

¹³⁰ W. L. Prosser. *Privacy* // *California Law Review* No. 3. 1960, August. P. 395; LAT, byloje Nr. 3K-3-262/2011, aiškino, kad nagrinėjamoje byloje svarbu yra tai, kad yra nufotografuoti keli tos pačios klasės moksleiviai, tose nuotraukose ieškovės atvaizdas nėra pagrindiniame plane, t. y. kaip nors išskirtas iš kitų bendraklasių, nenurodytos ieškovės ir kitų vaikų tapatybės bei kiti privatūs duomenys, įdėjus nuotraukas mokyklos interneto tinklalapyje, jos nenaudotos reklamos tikslais. Paviešindamas nuotraukas atsakovas nenusižengė visuotinai priimtoms moralės ir etikos normoms. Šią situaciją galima pritaikyti ir *Street View* atvejui.

¹³¹ *Peck v. the United Kingdom; Von Hannover v. Germany*

Pradedant nuo teisės į atvaizdą, paminėtina byla *von Hannover v. Germany*¹³². Teismas teigė, kad nors fotografija ir buvo padaryta viešoje vietoje, ir viešo asmens, tai vistiek pripažintina kaip teisės į privatumą pažeidimas, nes tokia informacija neturėjo jokio teisėto visuomeninio intereso¹³³. Skirtumas nuo nagrinėjamo *Street View* atvejo yra tas, kad fotonuotrauka buvo padaryta „paparacių“, t.y. žurnalo fotografų, kurių tikslas buvo atskleisti informaciją apie konkretų asmenį tam, kad padidintų leidinio populiarumą. *Street View* paslaugos tikslas (kaip jau išsiaiškinome ankstesniame skyriuje) – yra suteikti paslaugą, kuri padėtų asmenims susipažinti su apylinkėmis, miestų gatvėmis, objektais, muziejais, restoranais ir t.t. Asmenys užfiksuojami atsitiktinai, be jokio tikslo atskleisti tuo metu asmens atliekamą veiksmą, jo buvimo vietą ar pan.

Toliau šioje byloje teigiama, kad „asmens atvaizdas yra vienas iš pagrindinių asmens asmenybės požymių, nes jis atskleidžia unikalias žmogaus savybes bei išskiria asmenį iš kitų asmenų. Teisė į asmens atvaizdą daugiausia reiškia teisę kontroliuoti savo atvaizdo naudojimą, įskaitant ir teisę atsisakyti jį viešinti“¹³⁴.

Galiausiai teismas byloje *von Hannover v. Germany* pripažino, kad „nuotraukų paviešinimą apima ir teisė į saviraišką. <...> Tai sritis, kurioje asmens teisių ir reputacijos apsauga įgyja ypatingą svarbą, kadangi nuotraukose gali būti užfiksuota labai asmeniška ar net intymi informacija apie asmenį <...>“¹³⁵. Kaip jau teigta anksčiau, *Google Street View* atveju būtų galima manyti, kad asmenų teisė į saviraišką yra ribojama tada, kai jie sužino, jog *Street View* automobiliai fotografuos apylinkes – tai reiškia, jog tam, kad asmuo nebūtų užfiksuotas, jis turi vengti vietų, kuriose žadama fotografuoti, arba būnant toje fotografavimo zonoje jaustis sukaustytam ir elgtis kitaip, nei įprasta. Tačiau baimintis dėl užfiksavimo ir juolabiau dėl atpažinimo užfiksavus ir paskelbus fotografiją *Google Maps* puslapyje, būtų buvę teisinga ir pagrįsta tada, kai *Google* dar nenaudojo programos, kurios pagalba asmenų veidai yra padaromi neryškūs, „sulieti“¹³⁶. EŽTT byloje *Peck v. United Kingdom* pripažino, kad informaciją apie asmenį galima paviešinti bet kokia forma tik jeigu yra duotas to asmens sutikimas arba jo tapatybė yra užmaskuota¹³⁷.

Tačiau svarbu pastebėti, kad pagal EŽTK 10 straipsnio 1 dalį saviraiškos laisvė garantuojama kiekvienam, t.y. teisė į saviraišką yra užtikrinama ne tik fiziniams, bet ir juridiniams asmenims. Tai reikštų, kad ne tik asmenų, užfiksuotų gatvėse, saviraiškos laisvė yra ribojama. Ši

¹³² *Von Hannover v. Germany* (no. 2), nos. 40660/08 and 60641/08, § 103, ECHR 2012.

¹³³ Ten pat, § 96.

¹³⁴ Ten pat.

¹³⁵ *Von Hannover v. Germany* (no. 2), nos. 40660/08 and 60641/08, § 103, ECHR 2012.

¹³⁶ Privacy and Security, Google Street View // <http://www.google.com/maps/about/behind-the-scenes/streetview/privacy/#streetview>; prisijungimo laikas: 2012-11-30

¹³⁷ *Peck v. the United Kingdom*

teisė apima laisvę turėti savo nuomonę, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijų netrukdomam ir nepaisant valstybės sienų. Valstybės, neleisdamos įgyvendinti *Street View* projektą, riboja *Google* veiklą ir tai grindžia siekiu apsaugoti savo piliečių privatumą, remiantis teisės aktais, saugančiais teisę į privatumą. Toks ribojimas lyg ir būtų pagrįstas asmenų atžvilgiu, tačiau tuo pačiu ribojama *Google* saviraiškos laisvė, neleidžiant skleisti informacijos. Kaip jau ne kartą šiame darbe minėta, *Street View* suteikia galimybę susipažinti su pasauliu, apžiūrėti dominančius objektus, gatves, todėl šio projekto įgyvendinimo uždraudimas yra neproporcingas vartotojų atžvilgiu.

Taip, kaip žmonės yra apdairūs atskleisdami kažkokią informaciją apie save kitiems asmenims, taip pat apdairiai turėtų elgtis ir gatvėje ar tiesiog viešojoje vietoje¹³⁸.

2.1.1 Apibendrinimas

Google Street View projektas – tai visuomeninius poreikius tenkinanti paslauga. Ji asmenų neseka, tiesiog atsitiktinai juos užfiksuoja, einančius ar stovinčius gatvėje. Maža to, minėta veikla atliekama prieš tai padarius pranešimą apie tokį ketinimą. Anksčiau tai buvo galima traktuoti kaip asmens teisių į privatumą, atvaizdą ar saviraišką pažeidimu, nes tiek veidai, tiek automobilių valstybiniai numeriai buvo ryškiai įžiūrimi, tačiau šiandien *Google* naudoja programą, kuri automatiškai „sulieja“ minėtus objektus. Taigi, turime pranešimą, gautą prieš pradėdant projekto vykdymą, turime asmens privatumo apsaugą užtikrinančią programą, paslepiančią veidus ir automobilių valstybinius numerius, o jeigu asmeniui pasirodytų, kad kažkokia detalė vis tiek gali išduoti jo asmenybę, ir jam tai sukeltų didelių nemalonumų, ar tas atvaizdas žemintų jo garbę ir orumą – *Google* suteikia galimybę visiškai pašalinti pageidaujamo objekto atvaizdą.

2.2 Privatumo pažeidimas privačioje teritorijoje

Skirtingai nei viešojoje vietoje, privačioje teritorijoje asmuo jaučiasi turintis daugiau teisių į privatumą. Kad būtų aišku, kur egzistuoja didesnė to privatumo išlaikymo galimybė, apsibrėškime privačios teritorijos sąvoką. Teritorijos požiūriu privataus gyvenimo sritį sudaro asmens gyvenamoji patalpa (butas, namas ir pan.), privati žemės valda (žemės sklypas, sodas ir pan.), taip pat patalpos,

¹³⁸ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 26

kurias asmuo naudoja savo ūkinei komercinei ar profesinei veiklai (pvz., advokato biuras, gydytojo kabinetas ir pan.)¹³⁹. Todėl neteisėtas įėjimas į tokias patalpas taip pat gali reikšti teisės į privatų gyvenimą pažeidimą. Aptvertos privačios teritorijos sąvoką reikia suprasti ir aiškinti plačiai, t.y. ne tik kaip tvora aptvertą, bet ir kaip privačią valdą, paženklintą (pažymėtą) kitokiais objektyviais ženklais, leidžiančiais protingam žmogui suvokti, kad yra privati teritorija, pavyzdžiui, apribotą gyvatvore, pažymėtą riboženkliais, atitinkamais užrašais ir panašiai, žemės sklypą¹⁴⁰. Tačiau svarbu pabrėžti, kad asmens privataus gyvenimo dalis nėra informacija, skelbiama viešuose registruose, pavyzdžiui, asmens gimimo data, lytis, šeiminė padėtis, turimas nekilnojamas turtas ar kitokios daiktinės teisės, nes jame paskelbta, ji tampa vieša, be to, ji viešai paskelbiama tam, kad būtų prieinama kitiems suinteresuotiems asmenims¹⁴¹. Taigi, informacija apie asmens nekilnojamąjį turtą nepatenka į privatumo apimtį. Tai reikštų, jog kaltinimai dėl neteisėto privačių faktų paviešinimo, tokių kaip nekilnojamojo turto fotografija, yra neteisingi. Iš to išplaukia dar ir tai, kad, sutikimas taip pat nėra reikalingas, kadangi omenyje turima jau ir taip viešos informacijos skleidimą.

Jeigu vis dėl asmens pareikštų, jog jo teisė į privatumą buvo pažeista įsibrovus ir paviešinus privačius faktus apie jį, tuomet tam, kad būtų kompensuojama už įsibrovimą į nuošalią erdvę bei už privačių faktų atskleidimą, asmuo turi įrodyti, kad: a) buvo įsibrovimas, b) paviešinta informacija tikrai yra slapta ir privati ir c) atskleista informacija buvo nepagrįsta ar labai įžeidžianti¹⁴².

Pradedant nuo pačios įsibrovimo sąvokos reikėtų pastebėti, kad „įsibrovimas“ reiškia fizinę įsikišimą į privačią erdvę arba „sensorinį įsiveržimą, kaip pavyzdžiui, vizualusis, regimasis ar fotografinis šnipinėjimas“¹⁴³. JAV Apžvalga pateikia tris įsiveržimo rūšis: a) fizinis įsiveržimas; b) įsibrovimas gali įvykti su arba be technologijų pagalbos, prižiūrint ar nugirstant asmenų privačius reikalus, pavyzdžiui, stebint per langą su žiūronais ar klausantis telefoninių pokalbių; c) tyrinėjimas daiktų, priklausančių asmeniui, pavyzdžiui, skaitant jo asmeninį paštą, tikrinant asmeninę banko sąskaitą ir pan.¹⁴⁴ Taigi atvejį, kai *Street View* automobilis įvažiuoja į teritoriją pažymėtą ženklu „įvažiuoti draudžiama“, galime vertinti kaip fizinį įsiveržimą į asmens privačią teritoriją. Kitu atveju, pavyzdžiui, kai *Google* mašinos važiuodamos fotografuoja privačių gyvenamųjų namų

¹³⁹ Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras, Antroji knyga, Asmenys. Justitia, Vilnius, 2002. P. 60. Cituojamas Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas byloje: *Niemetz v. Germany*, 1992

¹⁴⁰ Ten pat.

¹⁴¹ Ten pat.

¹⁴² M. C. Keck. Cookies, the Constitution, and the Common Law: A Framework for the Right of Privacy on the Internet, 13 Alb. L.J. Sci. & Tech. 83, 2002. P. 106; taip pat Pabarcus A. Are „private“ spaces on social networking websites truly private? The extension of intrusion upon seclusion, 38 Wm. Mitchell L. Rev. 397, 2011-2012. P. 406.

¹⁴³ C. Calvert, J. Brown. Video Voyeurism, Privacy, and the Internet: Exposing Peeping Toms In Cyberspace // 18 CARDOZO ARTS & ENT. L.J., 2000. P. 469, 557

¹⁴⁴ RESTATEMENT (SECOND) OF TORTS § 652B cmt b (1977)

gatves, kartu su jose esančiais namais – to pažeidimu laikyti negalėtume, nes nuosavybės atvaizdas nėra privačių faktų apie asmenį atskleidimas, o minėtomis gatvėmis gali vaikščioti ir važinėti bet kuris asmuo.

Kita sąlyga nustatant privatumo pažeidimo buvimą yra informacijos slaptumas ir privatumas. Jau nustatėme anksčiau, kad asmens privataus gyvenimo dalis nėra informacija apie turimą nekilnojamąjį turtą, nes ši informacija valstybės viešuosiuose registruose yra viešai prieinama. Todėl jau viešos informacijos paskelbimą laikyti privačių faktų atskleidimu būtų neteisinga. Be to, nepaisant pastarojo fakto, asmens namo ar jo teritorijos atvaizdas, pavišintas *Google Maps* puslapyje, neatskleidžia nieko daugiau, nei būtų galima pamatyti einant gatve pro tuos pačius namus. Problema buvo iškilusi dėl *Street View* automobilių kamerų aukščio, nes pasitaikė atvejų, kai kameros buvo aukštesnės nei tvoros, kurios dengė privačias teritorijas. Tuo ypač skundėsi jau anksčiau aprašyta Šveicarija. Tačiau *Google* kamerų aukštį pakoregavo, todėl problemos nebeliko.

Galiausiai atskleistos informacijos nepagrįstumo ir įžeidžiančio pobūdžio sąlyga. Kaip namo fotografija gali įžeisti ar pažeminti asmenį? Atsakymą sunku sugalvoti. Viską keistų faktas, jeigu kartu su namu būtų užfiksuotas ir asmens atvaizdas. Gali būti, jog situacija, kurioje asmuo užfiksuotas, jį žeidžia ar žemina. Kaip jau ne kartą minėjome, privačius faktus kiekvienas asmuo vertina individualiai – vienam informacijos pobūdis gali pasirodyti labai žeminantis jo orumą, o kitam priešingai. Todėl vėlgi, įrodinėjimui labai svarbu pačiam suvokti, kas konkrečiu atveju gali pasirodyti privatu ir neviešinama. Tačiau kalbant konkrečiai apie *Street View* atvejį, jau analizuodami asmens privatumo pažeidimą jam būnant viešoje vietoje išsiaiškinome, kad visi *Street View* kameromis užfiksuoti asmenų veidai yra „suliejami“, o turint pagrįstą priežastį, *Google* sudaro sąlygas pateikti prašymą visiškai pašalinti visą žmogaus atvaizdą bei bet kurį kitą su asmeniu susijusį objektą, įskaitant ir namą.

Tokį argumentavimą JAV Pensilvanijos teismas panaudojo nagrinėdamas bylą *Boring v. Google Inc*¹⁴⁵. Kaip jau buvo minėta ankstesniuose skyriuose, ši byla yra vienintelė JAV teismuose išnagrinėta byla dėl *Google Street View* paslaugos problemiško. Ieškovai skundėsi, kad jų namas, kartu su kieme esančiu baseinu, buvo nufotografuotas *Google Street View* automobilio kamerų be jų sutikimo, maža to, ieškovų teigimu, minėtas automobilis negalėjo važiuoti gatve, kurioje yra jų namas, nes buvo ženklas „įvažiuoti draudžiama“. Taigi, ieškovų teigimu, *Google* pažeidė jų teisę į privatumą: a) fotografuodama teritorijoje, į kurią neturėjo teisės net įvažiuoti; b) fotografijos buvo paviešintos be ieškovų sutikimo.

¹⁴⁵ *Aaron C. Boring; Christine Boring v. Google, Inc.* 598 F.Supp.2d 695 (2009)

Teismas byloje atmetė ieškovų skundą, remdamasis Pensilvanijoje galiojančia privatumo sistema, kuri paremta W. L. Prosserio ir Apžvalgoje išdėstytais teiginiais apie įsiveržimą į privatų asmens gyvenimą ir privačių faktų apie asmenį atskleidimą¹⁴⁶. Teismo nuomone, *Google* paviešintos fotografijos neatitiko reikalavimo būti labai įžeidžiančiomis. Jo teigimu, šioje situacijoje nebuvo įmanoma patirti gėdos ar pažeminimo. Ir nors ieškovai teigė priešingai, teismui įrodyti šito nesugebėjo. Teismo teigimu, gėdos ar labai įžeidžiančios publikacijos elementų nebuvimą lėmė tolesni ieškovų veiksmai: jie nepasinaudojo *Google* siūloma paslauga pateikti prašymą pašalinti juos iš *Google Street View* aplinkos, nepašalino savo adreso iš procesinių dokumentų ar galiausiai, nepageidavo užslaptinti ieškinį¹⁴⁷. Teismas teigia, kad tokie ieškovų veiksmai, nepasinaudojant prieinamomis priemonėmis apsaugoti savo pačių privatumą rodo, kad nebuvo tokios didelės problemos ar galiausiai patirtos žalos, kaip jie teigė¹⁴⁸.

Panašiai teismas kalbėjo ir dėl klausimo, susijusio su privačių faktų atskleidimu. Ieškovai neįrodė, kad tos fotografijos atskleidė kažkokius privačius faktus, kurie būtų labai įžeidžiantys, ir kad tokiais jie gali atrodyti protingam žmogui. Teismas mano, kad nuosavybės vaizdas dar neatskleidžia jokios privačios informacijos. Nuotraukos buvo pasiekiamos viešai dar iki *Google Street View* nuotraukų pateikimo, per žemėlapius, pateiktus kitose paieškos naršyklėse bei viešuosiuose registruose¹⁴⁹. Ieškovai negalėjo sukonkretinti ir įvardinti, kokia informacija, paviešinta *Google Street View* buvo nepasiekiamą ar labiau papiktinanti, negu informacija, pateikta viešuose valstybiniuose įrašuose ar kitose internetinėse svetainėse ar naršyklėse¹⁵⁰.

Taigi, ieškovams nepavyko įrodyti, jog *Google Street View* atskleidė slaptą ir įžeidžiančią ar žeminančią informaciją, todėl teismas patenkino ieškinį tik dėl klausimo, susijusio su neteisėtu įsiveržimu į privačią teritoriją¹⁵¹.

Taigi, kaip W. L. Prosseris teigė, asmuo gatvėje yra stebimas vieša akimi, dėl to turi mažiau privatumo teisių¹⁵². *Boring* byla parodoma, jog *Google Street View* atvejis apima ir situacijas, kai vaizdo fiksavimas vyksta ir nesant tiesiogiai viešose gatvėse, t.y. netgi vietose, labiau priskiriamose privačioms gatvėms¹⁵³. Daugelis privatumo šalininkų nesutinka su tokiu teismo sprendimu, ir jį

¹⁴⁶ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 20.

¹⁴⁷ Ten pat. P. 21.

¹⁴⁸ *Boring v. Google, Inc.*

¹⁴⁹ Ten pat.

¹⁵⁰ Ten pat.

¹⁵¹ Ten pat.

¹⁵² W. L. Prosser. *Privacy // California Law Review* No. 3. 1960, August. P. 391

¹⁵³ J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age*, 2010. P. 22.

teisina, sakydami, jog JAV privatumo svarbos suvokimas gerokai atsilieka ir skiriasi nuo griežto Europos reglamentavimo¹⁵⁴. Tačiau šis teismo sprendimas nereiškia, jog visi atvejai, kai yra pavišintas asmens atvaizdas, jo namo ar privačios teritorijos nuotraukos, bus laikomi teisėtais. Priešingai – šis sprendimas puikus įrodymas, jog *Google Street View* atvejais skiriasi nuo eilinių minėtų objektų užfiksavimų ir pavišinių – paslauga pripažįstama kaip nepažeidžianti asmens teisių į privatumą, nes ją įgyvendinant yra siekiama suteikti visuomenei naudingą paslaugą, ir ji įgyvendinama teisėtais būdais – t.y. važinėjant gatvėmis, kurios yra visiems vienodai pasiekiamos. Nei vienas asmuo ir nei viena privati teritorija nėra išskiriama iš visų ar kažkaip kitaip išskirtinai pavišinama. Todėl sveikintinas teismo sprendimas pripažinti *Google* atsakinga tik už tai, jog šiuo atveju *Street View* įgyvendinimas peržengė ribas, kai buvo įvažiuota į teritoriją, kuri buvo pažymėta ženklu „įvažiuoti draudžiama“.

Galiausiai, įsivaizduokime situaciją: pono X namas ir nuo gatvės matoma kiemo pusė buvo užfiksuota ir pavišinta *Google Maps Street View* programoje. Tam, kad asmens privati nuosavybė ar jo paties atvaizdas būtų aptiktas ir nuodugnai apžiūrėtas, tikintis kažką įdomaus pamatyti, *Street View* vartotojas turi tikslingai ieškoti tiek to asmens, tiek jo gyvenamosios vietos. Jeigu pono X giminaitis, draugas ar pažįstamas, žinantis jo tikslų gyvenamosios vietos adresą, tikslingai ieškos jo namo tam, kad patikrinti, kaip jis atrodo kompiuterio ekrane, tuomet pono X teisės į privatumą pažeidimo nebus, nes visi išvardinti asmenys pono X teritoriją lygiai taip pat gali pamatyti atvykę arba jau netgi yra matę, nes tą asmenį pažįsta. Negi būtų teisinga įsileidus svečią į savo teritoriją apkaltinti jį tiek privatumo pažeidimu, tiek neteisėtu patekimu į privačią teritoriją? Taip pat nebūtų teisinga apkaltinti ir nepažįstamąjį praeivį, kuris atsisuko ir apžiūrėjo jūsų namą, praeidamas gatve. Toks pat nepažįstamas praeivis yra ir eilinis *Street View* paslaugos vartotojas. *Google Street View* slapta neseka ir nešnipinėja. Tai vienkartinis, konkrečiu momentu užfiksuotas vaizdas, pateikiamas ne esamuoju laiku.

2.2.1 Apibendrinimas

Išanalizavus privatumo pažeidimą privačioje teritorijoje, aptarus privačios teritorijos sampratą ir sąlygas, kurios reikalingos asmens privatumo pažeidimui nustatyti, galime teigti, jog ir

¹⁵⁴ B. Sean. Google Street View: Invasion of Privacy or Pertinent Publication? The Conflict of the Right to Privacy With Freedom of Speech in the International Community // ILRA Forum, Jan. 18, 2011 // <http://studentorgs.law.smu.edu/International-Law-Review-Association/News/Archive/Student-Working-Papers.aspx>. Prisijungimo laikas: 2013-11-03.

šioje situacijoje *Street View* nepažeidžia teisės į privatumą, nes:

- informacija apie asmens nekilnojamąjį turtą nėra privati, todėl tik namo vaizdo pavišinimas neatskleidžia jokių privačių faktų apie asmenį;
- asmens atvaizdo pavišinimo atveju tinka tas pats aiškinimas, kuris buvo pateiktas ankstesniame poskyryje, t.y. asmens veidas yra paslepiamas, o esant pagrįstam reikalavimui, *Google* suteikia galimybę pašalinti visą asmens atvaizdą.

3. GOOGLE STREET VIEW PASLAUGOS VERTINIMO ANALIZĖ TEISĖS Į PRIVATUMĄ SUPRATIMO / PAŽEIDIMO KONTEKSTE

Šiame skyriuje pagrindžiama apklausos metodika: formuluojamas tikslas ir uždaviniai bei apibendrinami apklausos rezultatai.

3.1 Tyrimo pagrindimas

Sparti technologijų, tokių kaip internetas, kompiuteriai, išmanieji telefonai ir pan., plėtra yra ne vien tik naudinga. Kartu su tokiomis technologijomis didėja ir intervencijos į asmens privatumą rizika. Dažnai visur minimas privatumo sampratos suvokimo individualumas – tai kas vienam atrodo neviešinamos gyvenimo detalės, kitam gali atrodyti priešingai. Kadangi pagrindinė darbo tema yra *Google Street View* atvejo analizė, apklausos klausimai buvo orientuoti tik į minėtos paslaugos, kaip naujos technologijos, vartotojus.

Tik atsiradusi *Google Street View* (toliau – *GSV*) paslauga sparčiai išpopuliarėjo savo paprastu naudojimu ir praktiškumu, tačiau tuo pat metu sukėlė sąmyšį ir asmens privatumo saugotojų tarpe. Pagrindinė išpopuliarėjimo priežastis buvo ta, kad keliais mygtuko paspaudimais galima nusistatyti reikiamą maršrutą, patyrinėti dominančias vietas, objektus. Jei laukia tolimesnė kelionė ir dar niekada nelankytoje vietoje, *GSV* suteikia galimybę apžiūrėti kelio dangą, sužinoti oro sąlygas ir t.t. Praėjus vos porai metų po paslaugos atsiradimo, ji tampa dar naudingesnė: dabar turime galimybę apžiūrėti ir muziejus, ir patinkančius restoranus, ir drabužių parduotuves.

Problemos dėl privatumo kilo dėl to, kad kartu su visais minėtais objektais *GSV* kameromis buvo užfiksuoti ir praeiviai. Tuomet nei jų veidai, nei automobilių valstybiniai numeriai nebuvo „sulieti“, nebuvo ir galimybės kreiptis į *Google* su prašymu panaikinti norimą objektą. Valstybės saugodamos savo piliečių saugumą neįsileisdavo *Street View* automobilių, argumentuodamos tuo, kad toks asmenų atvaizdų paviešinimas be jų sutikimo yra akivaizdus teisės į privatumą pažeidimas, remiantis tiek tarptautiniais, tiek jų nacionaliniais teisės aktais. Valstybės teikė reikalavimus, kuriuos įvykdžius, *Google* būtų leista vykdyti tolimesnę veiklą. Galiausiai *Google* pradėjo naudoti programą automatiškai „suliejančią“ asmenų veidus, automobilių valstybinius numerius bei atsirado galimybė, esant rimtam pagrindui, pateikti prašymus dėl norimų objektų pašalinimo.

Ir nors tai atrodė gan opus ir problematiškas dalykas (dar iki automatiško „suliejimo“), nebuvo atliktas nė vienas žymesnis tyrimas, kuriuo būtų aiškinamasi, ką patys asmenys mano apie tokį projektą: ar jie galvoja, kad jų teisė į privatumą buvo pažeista? Ar jie išvis apie tai susimąstė? Ar tiesa, kad *Street View* paslaugoje paviešinto asmens atvaizdo atvejis skirtingų asmenų yra skirtingai vertinamas? Panašūs klausimai iškilo atliekant šio darbo tyrimą.

Tyrimo tikslas: išsiaiškinti, ar skirtingoms socialinėms grupėms priklausantys asmenys tam tikras *Google Street View* projekto ypatybes taip pat vertina nevienodai.

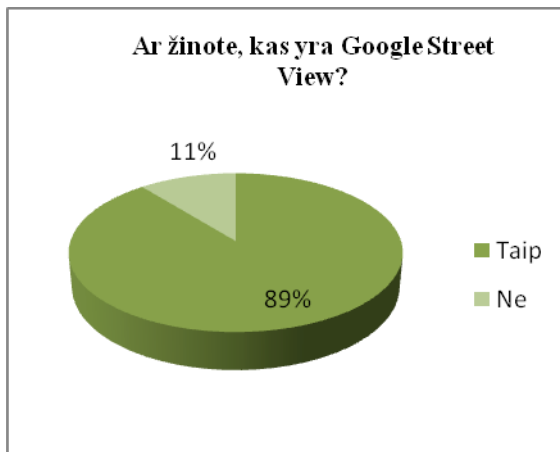
Tyrimo uždaviniai:

1. Apklausti penkių skirtingų socialinių grupių asmenis.
2. Išsiaiškinti, ar *GSV* vartotojai vertina šią paslaugą kaip pažeidžiančią privatumą.
3. Sužinoti asmenų, nesinaudojančių *GSV* paslauga, nuomonę apie teisės į privatumą pažeidimą.
4. Išsiaiškinti, ar asmenys *GSV* vertina kaip naudingą paslaugą. Jei taip, kokius privalumus išskiria.
5. Įvertinti požiūrių į privatumą skirtumą.

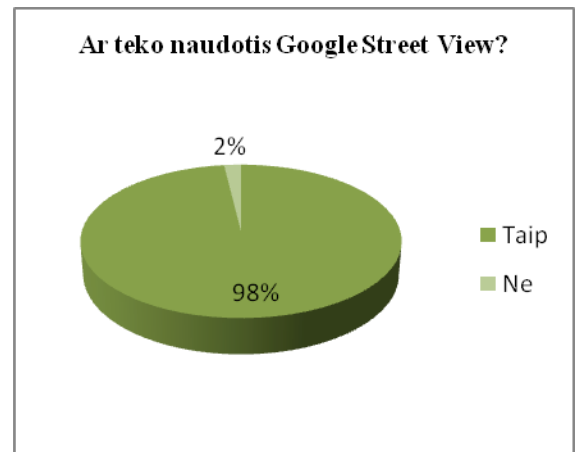
3.2 Respondentų atsakymų analizė

Apklausoje dalyvavo 175 respondentai – 108 moterys ir 67 vyrai. Vienodas anketų skaičius (po 35) buvo pateiktas penkioms socialinėms grupėms: moksleiviams, studentams, dirbantiems studentams, dirbantiems asmenims ir bedarbiams. Tokios respondentų grupės pasirinktos neatsitiktinai - privatumas kiekvieno asmens yra suvokiamas skirtingai. Tai lemia daug veiksnių: asmens amžius, aplinka, kurioje jis gyvena, mokosi, dirba; veikla, kuria asmuo užsiima; žmonės, kurie jį supa. Pasirinktos respondentų grupės apima platų ratą asmenų, veikiančių skirtingose aplinkose. Remdamiesi jų atsakymais sieksime sužinoti kiekvienos grupės nuomonę apie *GSV*: ar ši paslauga pažeidžia asmens teisę į privatumą, ar nepažeidžia.

Pirmais dviem klausimais buvo siekiama išsiaiškinti, kokia dalis dalyvaujančiųjų apklausoje žino ir naudojami *GSV* paslauga. Respondentų, žinančių apie *Street View* paslaugą ir jos vartotojų skaičiai atitinkamai pateikiami 1 ir 2 paveiksluose.

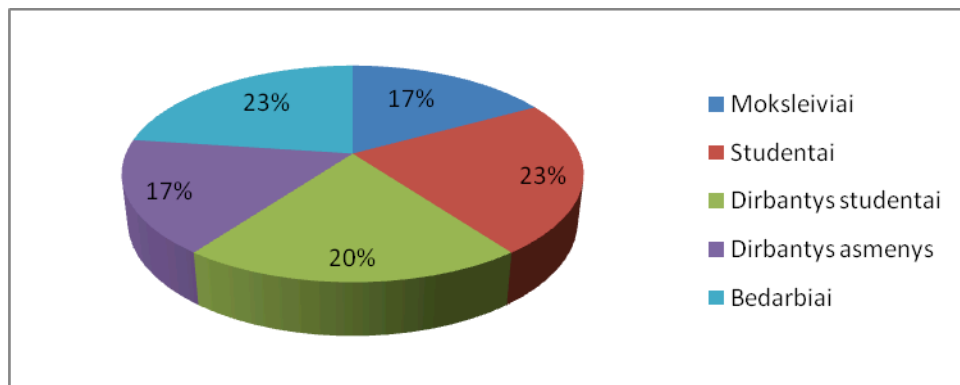

1 pav. Google Street View paslaugos žinomumas (proc.)

2 pav. Google Street View paslaugos vartotojų skaičius (proc.)

Apklauskos atsakymai parodė, kad iš 175 respondentų 156 žino šią paslaugą, ir iš žinančių 153 apklaustieji ja naudojami, o 19 respondentų (8 moksleiviai, 4 studentai ir 7 dirbantys asmenys) apie šią paslaugą nežinojo. 3 paveiksle pateikiami duomenys, koks *GSV* žinomumas yra kiekvienoje socialinėje grupėje.

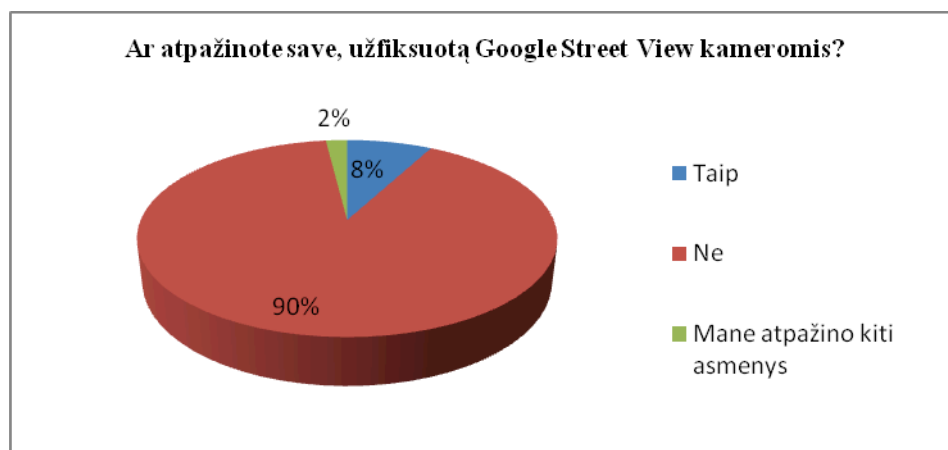
3 pav. Google Street View žinomumas socialinėse grupėse

Apklausa parodė, jog *GSV* paslauga yra beveik vienodai žinoma visose apklaustose socialinėse grupėse. Mažesnis žinomumas, kaip paaiškėjo, yra tarp moksleivių ir dirbančių asmenų.

Kadangi vienas iš apklausos uždavinių išsiaiškinti tiek *Street View* vartotojų, tiek nesinaudojančių šia paslauga asmenų nuomonę apie intervenciją į asmens privatumą, darant nuotraukas viešose vietose ir privačiose teritorijose, klausimai buvo užduodami ir respondentams, neigiamai atsakiusiems į klausimą, ar jie žino bei ar naudojami *Street View* paslauga. Visiškai nežinantiems apie *GSV* buvo užduotas tik vienas klausimas: kaip manote, ar būdamas viešoje erdvėje, pavyzdžiui, gatvėje, parke, restorane, Jūs automatiškai sutinkate būti visiems matomas?

Atsakymų variantai: a) taip; b) ne; c) nežinau. Rezultatai parodė, jog 11 respondentų (5 moksleiviai, 2 studentai, 4 dirbantys asmenys) sutinka, 3 (1 moksleivis, 2 dirbantys asmenys) ne ir 5 nežino (2 moksleiviai, 2 studentai, 1 dirbantis asmuo). Žinančių, bet nesinaudojančių *GSV* turime 3 respondentus (1 moksleivis ir 2 dirbantys asmenys). Šiems asmenims buvo užduoti du klausimai. Pirmasis toks pat, kaip ir nežinantiems apie šią paslaugą – 1 respondentas (moksleivis) atsakė, jog taip, sutinka, o du dirbantys asmenys nesutinka, jog būdami viešoje vietoje jie automatiškai sutinka būti matomais. Antrasis: kaip manote, ar *GSV* pažeidžia Jūsų teisę į privatumą užfiksuodamas ir parodydamas Jūsų gyvenamąją vietą? Du respondentai teigė (dirbantys asmenys), kad pažeidžia, likęs vienas moksleivis atsakymo pateikti negalėjo. Galime daryti išvadą, kad priešingai nei dirbantys asmenys moksleiviai, būdami užfiksuoti ir paviešinti, nejaustų privatumo pažeidimo.

Visi kiti anketos klausimai buvo skirti *GSV* vartotojams. Pirmuoju klausimu buvo siekta išsiaiškinti, keli respondentai buvo užfiksuoti *Street View* kameromis. Apklausos rezultatai pateikiami 4 paveiksle.

4 pav. Respondentai, užfiksuoti *Street View* kameromis (proc.)

Taigi iš 175 respondentų 153 yra *Street View* vartotojai. Iš jų 12 (8 %) save atpažino patys, o 3 (2 %) buvo atpažinti kitų asmenų.

Pirmiausia pakomentuosime atvejį, kai respondentai save atpažino patys. Tolimesni klausimai, užduoti šiai grupei apklaustųjų buvo: 1) kurioje vietoje atpažinote save, užfiksuotą *GSV* kameromis? Galimi atsakymų variantai buvo du: a) viešoje vietoje (pavyzdžiui: gatvėje, parke, restorane ir pan.); b) privačioje teritorijoje (pavyzdžiui: Jūsų ar kito asmens kieme, balkone ir pan.); 2) kaip save atpažinote; 3) ar Jums sukėlė nepatogumų tai, jog buvote užfiksuotas *GSV* kameromis? Pateikti atsakymų variantai: a) taip; b) ne; c) jei taip, tai kokių? Ir ketvirtas klausimas: ar manote,

kad Jūsų privatumas buvo pažeistas? Atsakymų variantai: a) taip; b) ne; c) nežinau.

Viešojoje vietoje save atpažino 6 respondentai, iš kurių 1 buvo studentas, 2 – dirbantys studentai ir 3 – dirbantys asmenys. Toks pat skaičius respondentų save atpažino privačioje teritorijoje, iš jų – 1 dirbantis studentas ir 5 dirbantys asmenys. Kai Lietuvos gatvės pasirodė *Street View* paslaugoje, veidų „suliejimo“ technologija jau veikė, todėl respondentų savęs atpažinimo priežastys buvo paprastos – kai *Google* automobiliai važiavo pro apklaustųjų namus ar tiesiog buvimo vietą, jie tai pastebėjo, ir žinodami, jog greičiausiai buvo nufotografuoti, tikslingai tikrino nuotraukas ir ieškojo savo atvaizdo, patalpinto *Google Maps* puslapyje. Beveik nei vienas nepatyrė jokių nepatogumų dėl to, kad buvo užfiksuoti *Street View* kameromis, išskyrus dvi respondentes, priklausančias dirbančių asmenų grupei, kurios buvo užfiksuotos viešojoje vietoje. Deja, nei viena nepakomentavo, kokių nepatogumų joms iškilo. Jos vienintelės iš apklaustųjų teigė, jog jų privatumas buvo pažeistas.

Toliau klausimai buvo skirti respondentams, neigiamai atsakiusiems į klausimą, ar atpažintote save, užfiksuotą *GSV* kameromis. Jiems buvo užduoti du klausimai: 1) jei atpažintumėte save, užfiksuotą *Google Street View* kameromis, ar manytumėte, kad jūsų teisė į privatumą buvo pažeista? Atsakymų variantai: a) taip; b) ne; c) nežinau; 2) jei kitas asmuo atpažintų Jus, užfiksuotą *Google Street View* kameromis, ar manytumėte, kad Jūsų teisė į privatumą buvo pažeista? Atsakymų variantai: a) taip; b) ne; c) nežinau.

Iš 138 respondentų 42 atsakė, jog jų manymu, būti užfiksuotam *Street View* kameromis, yra teisės į privatumą pažeidimas, 74 su tuo nesutiko, 22 – atsakymo nežinojo. Antrame klausime respondentų skaičiai pakito: manančių, jog būti atpažintam kito asmens, reiškia teisės į privatumą pažeidimą, padaugėjo 10 respondentų, nesutinkančių liko 8 mažiau, o atsakymo nežinojo 20 respondentų.

Manančiųjų, jog tuo atveju, jeigu kitas asmuo atpažintų, pažeidimo nėra turime beveik per pus mažiau nei priešingai teigiančių. Jų daugumą sudaro moksleiviai (15), studentai (23) ir bedarbiai (20), o kad pažeidimas yra teigia dirbantys studentai ir dirbantys asmenys. Neapsisprendusių taip pat nemažai – 26 respondentai.

Kita klausimų grupė teko respondentams, atpažintiems kitų asmenų, kurių turime tris. Jiems buvo pateikti analogiški klausimai kaip ir save atpažinusiems asmenims. Viešojoje vietoje atpažintas buvo vienas dirbantis asmuo, privačioje teritorijoje – 2 moksleiviai. Nei vienam iš atpažintųjų nekilo nepatogumų dėl atpažinimo ir nei vienas nemanė, jog jų teisė į privatumą buvo pažeista.

Apibendrinami visos apklaustųjų grupės, galime teigti, jog pasitvirtina teorijos, teigiančios, jog kiekvienas asmuo savo privatumo apimtį ir ribas supranta ir nusistato individualiai. Štai, kai

buvo užduotas klausimas neradusiems savęs užfiksuotų kameromis, jų paklausus, ką jie mano apie buvimą atpažintam kito asmens, buvo nemažai manančių ir teigiančių, jog tokiu atveju pažeidimas yra. O tie, kurie iš tikrųjų buvo užfiksuoti ir atpažinti kitų, nemano, kad jų teisė į privatumą buvo pažeista. O iš 12 save atpažinusių respondentų tik 2 respondentės teigė sulaukusios nepatogumų ir manė, jog jų privatumas dėl to yra pažeistas.

Toliau einantys klausimai buvo užduodami visiems respondentams, kurie yra *Street View* vartotojai. Jų buvo klausta, ar būdami viešoje erdvėje, pavyzdžiui, gatvėje, parke, restorane, jie automatiškai sutinka būti visiems matomi. Iš 153 respondentų–vartotojų 91 mano, jog toks buvimas automatiškai suponuoja jų sutikimą. Likę su tuo nesutinka (48), kiti (14) – nežino. Svarbu pastebėti, kad į šį klausimą iš visų apklaustų socialinių grupių daugiau buvo teigiančių, jog sutikimas yra automatiškai suteikiamas, nei manančių priešingai. Į klausimą ar *Google Street View* pažeidžia teisę į privatumą užfiksuodamas ir parodydamas gyvenamąją vietą, 59 respondentai atsakė, kad taip, 77 – ne, 17 atsakymo nežinojo. Kaip matome, pažeidimo nepripažįstančių išlieka dauguma, tačiau nebe tokia žymi kaip ankstesniame klausime. Privačiai teritorijai didesnę privatumą teikia bedarbiai ir dirbantys asmenys.

Į klausimą, ar *Google Street View* paslauga naudojasi ne tik gatvei ar objektui surasti, bet ir, pavyzdžiui, „kaimyno kiemui apžiūrėti“, respondentai pasiskirstė taip: 95 respondentai atsakė, jog naudojasi ir 58 – nesinaudoja. Teigiamai atsakiusiųjų daugumą sudaro moksleiviai (17), studentai (19) ir bedarbiai (31). Daugiau nei pusė iš jų mano, kad toks „kaimyno aplankymas“ nepažeidžia jo teisės į privatumą. Tie, kurie tokiu būdu „nelanko kaimynų“, t.y. dirbantys studentai ir dirbantys asmenys, mano, jog toks elgesys pažeistų teisę į privatumą.

Paklausus, ar iki šios apklausos asmenys buvo susimąstę apie tariamą/galimą grėsmę privatumui, kuri atsirado įgyvendinant *Google Street View* projektą, 52 respondentai atsakė, jog tai nebuvo pirmas kartas, kada jie išgirdo apie tokią problemą, o 84 atsakiusieji teigė priešingai, likę 17 respondentų teigė nesusimąstę apie tai ir dabar. Daugiausia teigiančiųjų, jog apie tai nebuvo susimąstę anksčiau, yra bedarbiai.

Galiausiai respondentų buvo klausiama, ar ši paslauga yra naudinga ir turi daugiau privalumų ar priešingai. Iš 153 vartotojų 144 mano, jog ši paslauga yra naudinga ir turi daugiau privalumų nei trūkumų. Juos įvardija daugmaž vienodus: vieni pagrindinių, kurie dažniausiai kartojosi buvo, kad tai labai paprastas būdas nusistatyti optimaliausią maršrutą, susirasti ieškomą objektą, apžiūrėti aplink jį esančias iškabas ir pan., kad būtų lengviau orientuotis nuvykus į tą vietą. Respondentų teigimu, visa tai daug lengviau padaryti, nei naudojantis paprastais žemėlapiais ar kitais panašias paslaugas teikiančiais puslapiais, kadangi *Street View* atvaizduojama reali

informacija, realus vaizdas. Taip pat labai dažnai *Street View* buvo minimas kaip pagalbininkas organizuojant keliones, apsižiūrint, kur norima keliauti, kokiame viešbutyje norima apsistoti, tuo pačiu įvertinant ir kelių būklę. Buvo teigiančių, kad naudojantis šia paslauga galima pažiūrėti, kur gyvena giminaičiai, išvykę į užsienį. Keletą kartų buvo paminėta, jog *Street View* naudingas nekilnojamo turto pardavimui, pirkimui, įvertinimui palengvinti. Galiausiai tai buvo įvertinta kaip maloni ir nemokama laiko leidimo forma, ekskursija neišeinant iš namų.

Svarbu paminėti ir tai, kad viena respondentė netgi pabrėžė, kad tai nėra pastovi video transliacija esamu metu, nes tai užfiksuota tik konkrečiu laiko momentu, o 19 respondentų privatumams skirtoje atsakymų skiltyje išsiplėtė pakomentuodami, kad šiandien *Street View* slepia žmonių veidus ir automobilių valstybinius numerius, taip išsprendžiant privatumo pažeidimo problemą. Dauguma šių respondentų priklauso dirbančių asmenų socialinei grupei, kuriems daugiau nei 35 metai.

3.3 Tyrimo rezultatų apibendrinimas

Išanalizavus respondentų atsakymus pamatėme nuomonių įvairovę, ko ir buvo tikėtasi – privatumo suvokimas yra individualus – jis priklauso nuo paties asmens. Iš apklaustųjų paaiškėjo, jog į problemas, susijusias su privatumo pažeidimu paviešinant atvaizdus lengvabūdiškiau žiūri moksleiviai ir studentai ir tai yra nenuostabu, turint omenyje tai, kaip tokio amžiaus asmenys linkę viešinti savo privataus gyvenimo detales, pavyzdžiui, socialiniuose tinklapiuose bei asmeniniuose tinklaraščiuose. Dirbančiųjų požiūris šiek tiek skiriasi. Galime daryti išvadą, jog taip yra todėl, kad jiems svarbi jų reputacija, tad net menkiausia smulkmena gali būti ne taip suprasta ir įvertinta darbdavio ir pan. Kalbant apie asmenis, kurie nesinaudoja ir net nežino, kas yra *Google Street View*: jų teigimu, viešoje vietoje jie sutinka būti visiems matomi, tačiau privačios teritorijos viešinimas jiems nepriimtinas. Išvada galima tokia, kad nežinant, ar žinant, bet nesinaudojant šia paslauga, mintis apie paties asmens ar jo privačios teritorijos viešinimą skamba grėsmingai.

Tačiau, vis dėl to didžioji dauguma respondentų, surinktų iš skirtingų socialinių grupių, sutaria, kad *Street View* paslauga neigiamo poveikio asmens privatumui neturi, patys pabrėždami, kad privatumas apsaugomas „paslepiant“ detales, padedančias atskleisti faktus apie asmenį.

IŠVADOS

Apibendrinant reikia sutikti, kad tarp naujų technologijų kūrimo, jų naudojimo ir asmens privatumo turi būti išlaikytas balansas. Tai reiškia, jog stabdyti technologijų plėtrą būtų neprotinga, o teisintis, kad privatumo suvokimas šiais laikais kinta ir dėl to jį reikėtų atlaidžiau sergėti – būtų neteisinga. Asmenys linkę prisitaikyti prie naujovių, todėl natūralu, jog jų požiūris į privatumą taip pat keičiasi – jų atviresnis bendravimas internete padeda susirasti ne tik naujų pažinčių, bet, pavyzdžiui, tuo pačiu padeda atkreipti ir būsimo darbdavio dėmesį, pateikiant savo mąstymą, pomėgius bei lankomus renginius. Teisės aktai taipogi turėtų eiti koja kojon su technologijų plėtra, nes tuomet technologijų kūrėjai, tiek siekdami visuomenės saugumo, tiek patenkinti viešąjį interesą, taip pat atitinkamai prisitaikytų: jeigu paslaugos tikslas gatvių ir objektų vaizdai – asmens privatumo pažeidimas turėtų išlikti nuošalyje, paslepiant jo veidą, jeigu siekiama apsaugoti asmenį ir jo nuosavybę, tuomet toks technologijos panaudojimas neturėtų atsisukti prieš patį asmenį, paviešinant jo asmenybę. Atsižvelgiant į tai, išskiriamos tokios darbo išvados:

1. Remiantis atlikta analize galima teigti, kad vieningos privatumo definicijos nerasime nei viename šaltinyje. Vienas iš tai sąlygojančių veiksnių yra individualus konkretaus asmens suvokimas, kas jam yra privataus gyvenimo detalės. Tačiau aptarus minėtą apibrėžimų daugėtą vis dėlto galime išvesti bendrus privatumo bruožus:
 - Visų pirma, išskiriame keturis elementus, kurie sudaro asmens teisės į privatumą turinį, t.y. informacinis, fizinis, komunikacinis ir teritorinis privatumas.
 - Tokia plati privatumo apimtis rodo, kad šiandien asmuo turi teisę į privatumo apsaugą daugelyje sričių, tačiau vis dėlto ši asmens teisė nėra absoliuti. Vadovaujantis tarptautiniais ir nacionaliniais teisės aktais, teisėtų apribojimų atvejai turi būti proporcingi siekiamam tikslui, numatyti įstatyme ir taikomi pagrįstai, t.y. tik tada, kai tai yra būtina demokratinėje visuomenėje, valstybei siekiant teisėtų tikslų.
 - Toks sąvokos neapibrėžtumas ir individualus jos suvokimas teismams suteikia platesnę diskrecijos teisę kiekvienu konkrečiu atveju nuspręsti, ar buvo padarytas teisės į privatų gyvenimą pažeidimas, ar ne.
2. Europoje teisė į privatumą yra gerai išplėtotą teisės sritis: EŽTK akcentuojama individo teisių apsauga, vadovaujantis ja kuriami ir redaguojami kiti (Europos Sąjungos,

nacionaliniai) teisės aktai; egzistuoja griežtas privatumo bei asmens duomenų gynimas. Tuo tarpu Jungtinėse Amerikos Valstijose taikomas sektorinis reguliavimas bei pasikliaujama savikontrole, todėl vieno ir išsamaus dokumento, saugančio teisę į privatumą nerasime. Atsižvelgiant į tai galime daryti išvadą: kadangi *Street View* kūrėjas yra *Google*, t.y. JAV juridinis asmuo, toks atviras pirminis asmens atvaizdo paviešinimas tik pasirodžius šiam projektui nebuvo svarstytinas kaip negalimas (pažeidžiantis teisę į privatumą).

3. Reikia sutikti, kad bendros privatumo sąvokos nebuvimas Europoje nesukelia problemų saugant asmens teisę į privatumą, turint omenyje situacijas, susijusias su asmens atvaizdu ir jo paviešinimu, nes *Google Street View* atveju esamų tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų pakanka, kad ši teisė būtų tinkamai apsaugota. Būtent jais vadovaujantis Europos valstybės pagrįstai reikalavo *Street View* projekto sąlygų pakeitimo.
4. Išanalizavus *Google Street View* paslaugos tikslą galime teigti, kad vienas iš pagrindinių jos atsiradimo priežasčių yra palengvinti naudojimąsi žemėlapiu, pateikiant fotokameromis užfiksuotus miestų gatvių vaizdus. Todėl reikia sutikti, kad priešingai nei kitų šiame darbe minėtų technologijų, orientuotų į valstybės bei pačių asmenų saugumą, atžvilgiu, atskiro teisinio reguliavimo, skirto kontroliuoti tokio tipo technologijai tikrai nereikia.
5. EŽTT teisminės praktikos, susijusios konkrečiai su *Google Street View* atveju nėra. Kol kas turime tik vieną bylą, nagrinėtą JAV Pensilvanijos teisme. Galime daryti išvadą, kad taip yra todėl, kad kilusius nesutarimus puikiai išsprendžia nacionaliniai valstybių teismai arba tokių nesutarimų išvis nebuvo.
6. Išanalizavus privatumo pažeidimą gatvėje galime pateikti tokią išvadą: *Google Street View* yra paslauga, kuri atsitiktinai užfiksuoja praeivius, esančius ar stovinčius gatvėje (t.y. ji nėra skirta tyčia rinkti praeivių atvaizdus, padarytus gėdingose ar žeminančiose situacijose), be to, *Google* automatiškai „sulieja“ asmenų veidus bei automobilių valstybinius numerius bei suteikia galimybę visiškai pašalinti pageidaujamo objekto atvaizdą. Todėl galime teigti, jog *Google Street View* paslauga nepažeidžia teisės į privatų asmens gyvenimą.
7. Išanalizavus privatumo pažeidimą privačioje teritorijoje, papildomai prie aukščiau aptartų faktų reikia paminėti tai, kad informacija apie asmens turimą nekilnojamąjį turtą nėra privati, todėl namo vaizdas, pateiktas *Street View* programoje taip pat nepažeidžia asmens teisės į privatumą.
8. Atlikta apklausa taip pat parodo, kad didžioji dauguma respondentų yra *Google Street View* vartotojai, kurie yra linkę pripažinti, kad ši programa asmens privatumui neigiamo poveikio neturi. Tokį požiūrį grindžia tuo, kad asmens atpažinti neįmanoma dėl „sulieto“ atvaizdo.

9. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas išvadas, galime užtikrintai teigti, jog *Google Street View* paslauga, naudodama asmens veido, automobilio valstybinių numerių „suliejimo“ automatine programą ir pagal pagrįstą pageidavimą sutikdama pašalinti atitinkamus objektus, teisei į asmens privatumą žalos nedaro. Vis dėlto, kad nekiltų nei menkiausios privatumo pažeidimo rizikos, turint tokias galimybes pašalinti bet koki norimą objektą, *Google* galėtų pasirūpinti, kad asmenų *Street View* programoje iš viso nebūtų.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

Norminė literatūra

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija // Valstybės žinios, 1992, Nr. 33-1014.
2. Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas // Valstybės žinios. 2000-09-06, Nr. 74-2262
3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas // Valstybės žinios, - 1996, Nr.63-1479
4. Lietuvos Respublikos Konstitucijos komentaras (I dalis). Vilnius: Teisės institutas, K. Jovaišo PĮ, 2000, P. 162.
5. Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso komentaras, Antroji knyga, Asmenys. Justitia, Vilnius, 2002, P. 59
6. Lietuvos Respublikos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo komentaras // <http://www.ada.lt/images/cms/File/komentaras%20adtai.pdf>. Prisijungimo laikas: 2013-08-13.
7. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. 95/46/EB // <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:LT:NOT>. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.
8. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, iš dalies pakeista protokolu Nr. 11, su papildomais protokolais Nr. 1, 4, 6 ir 7 // Valstybės žinios, - 2000, Nr. 96-3016.
9. Restatement of the Law, Second, Torts, The American Law Institute, § 652, 1977 // http://cyber.law.harvard.edu/privacy/Privacy_R2d_Torts_Sections.htm. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.
10. Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas // Valstybės žinios, 2002, Nr. 77-3288.
11. Visuotinė žmogaus teisių deklaracija // Valstybės žinios, 2006, Nr. 68-2497.

Specialioji literatūra

12. A. Chander, L. Gelman, M. J. Radin. Securing Privacy in the Internet Age; P. 325.
13. A. F. Westin. Privacy and Freedom. – New York: Atheneum, 1967, P. 7-8.
14. A. Lavoie. The Online Zoom Lens: Why Internet Street-Level Mapping Technologies Demand Reconsideration of the Modern-Day Tort Notion of „Public Privacy”, Georgia Law Review, Volume 43, Number 2, 2009. P. 575, 577. 2009. P. 575, 577.
15. A. M. Froomkin. The Death of Privacy? // Stanford Law Review, Vol. 52, No. 5, Symposium: Cyberspace and Privacy: A New Legal Paradigm? (May, 2000), P. 1476.
16. A. Pabarcus. Are „private” spaces on social networking websites truly private? The extension of intrusion upon seclusion // 38 Wm. Mitchell L. Rev. 397 2011-2012. P. 406.
17. Asmens duomenų apsauga. – Vilnius: Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, 2001, P. 4.
18. Asmens duomenų apsaugos naujienų biuletenis, 2012 m. balandis – gegužė, Nr 2 (47) // <https://www.ada.lt/go.php/lit/2012-m-naujienu-biuletiniai/885>; prisijungimo laikas: 2012-11-29.
19. B. Sean. Google Street View: Invasion of Privacy or Pertinent Publication? The Conflict of the Right to Privacy With Freedom of Speech in the International Community // ILRA Forum, Jan. 18, 2011 // <http://studentorgs.law.smu.edu/International-Law-Review-Association/News/Archive/Student-Working-Papers.aspx>. Prisijungimo laikas: 2013-11-03.
20. C. Calvert, J. Brown. Video Voyeurism, Privacy, and the Internet: Exposing Peeping Toms In Cyberspace // 18 CARDOZO ARTS & ENT. L.J., 2000. P. 469, 557
21. Council of Europe/European Court of Human Rights Internet: case-law of the European Court of Human Rights Report prepared by the Research Division, 2011. P. 6-7.
22. D. L. Baumer, J. B. Earp, J. C. Poindexter. Internet privacy law: a comparison between the United States and the European Union // www4.ncsu.edu/~baumerdl/C%26S_legalComparisonEUvsUS_forJC.doc. Prisijungimo laikas: 2013-11-03.
23. D. Jočienė, K. Čilinskas. Žmogaus teisių apsaugos problemos tarptautinėje ir Lietuvos Respublikos teisėje. Vilnius: UAB „Petro ofsetas”, 2004, P. 58, 59, 74.
24. E. Volokh. Freedom of speech and information privacy: the troubling implications of a right to stop people from speaking about you // 52 STAN. L. REV. 1049, 2000.
25. E. Žiobienė. Informacijos apie privatų asmens gyvenimą apsauga // Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo biuletenis Nr. 3 (11) LIEPA-RUGSĖJIS 2008. P. 142

26. Global Internet Liberty Campaign. Privacy and human rights: An International Survey of Privacy Laws and Practice // <<http://www.gilc.org/privacy/survey/intro.html>> . Prisijungimo laikas: 2013-11-18.
27. I. Roagna. Protecting the right to respect for private and family life under the European Convention on Human Rights // Council of Europe human rights handbooks, 2012. P. 19, 30, 47.
28. J. Blackman. Omniveillance, Google, Privacy, and the Right to Your Digital Identity: A tort for Recording and Disseminating an Individual's Image over the Internet // Santa Clara Law Review, Vol. 49, 2008.
29. J. E. Segall. *Google Street View: Walking the Line of Privacy – Intrusion upon Seclusion and Publicity Given to Private Facts in the Digital Age* // 10 U. PITT. J. TECH. L. & POL'Y 1, 14, 2010. P. 1, 9, 11-14, 16-18, 20-22, 26.
30. Jung C. G., Psichoanalizė ir filosofija. Rinktinė. – Vilnius: Pradai, 1999, P. 334.
31. Klang M., Murray A., Human Rights in the Digital Age. Glass House Press, London, 2005, P. 177.
32. L. H. Rakower. Blurred Line: Zooming In On Google Street View And The Global Right To Privacy // B.A., University of North Carolina at Chapel Hill, 2009. P 323.
33. M. C. Keck. Cookies, the Constitution, and the Common Law: A Framework for the Right of Privacy on the Internet, 13 Alb. L.J. Sci. & Tech. 83, 2002. P. 106.
34. M. Civilka, R. Barasnevičiūtė. Asmens duomenų apsauga ir privatumas: sąveika su informacinės visuomenės aktualijomis // Justitia 2007 m. Nr. 4 (66). Vilnius.
35. M. P. Schwartz. Free speech vs. information privacy // STAN. L. REV. 1559, 2001.
36. O. Tene Privacy: The new generations // International Data Privacy Law, Vol 1, No. 1. Oxford University press, 2011. P. 18 // <http://idpl.oxfordjournals.org/content/1/1/15.full.pdf+html>. Prisijungimo laikas: 2013-11-04.
37. Pumputis A. ir kt., Kontitucingumas ir pilietinė visuomenė. – Monografija. Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2002, P. 223.
38. R. Gavison. Privacy and the Limits of the Law // Yale Law Journal. – Jan. 1980, vol 89, no 3, P. 428.
39. T. Birmontienė. Teisė į informaciją. – Vilnius: Lietuvos teisės universitetas, 2001.
40. The European Convention on Human Rights – Overview // <http://echr-online.com/art-8-echr/private-life/overview>; prisijungimo laikas: 2012-12-01.
41. U. Kilkelly. The right to respect for private and family life. A guide to the implementation of

- Article 8 of the European Convention on Human Rights // Human rights handbooks, No. 1. 2001.
42. V. Abasins. My Image is My Property – Personal Image Protection on the Internet, 2012. P. 7.
43. V. Mikelėnas. Teisė į privatų gyvenimą ir jos gynimas // Asmeninės neturtinės teisės ir jų gynimas: mokslinės konferencijos medžiaga. – Vilnius: Justitia, 2001, P. 101.
44. W. L. Prosser. Privacy // California Law Review No. 3. 1960, August. P. 391, 392, 395.

Teismų praktika

Europos Žmogaus Teisių teismo:

45. Airey v. Ireland, no. 6289/73, § 32 ECHR 1979.
46. Niemietz v. Germany, No. 13710/88, ECHR 1992.
47. Peck v. the United Kingdom, no. 44647/98, §§ 60-63, ECHR 2003-I.
48. S. and Marper v. the United Kingdom [GC], nos. 30562/04 and 30566/04, § 41, ECHR 2008.
49. Sciacca v. Italy, no. 50774/99, § 29, ECHR 2005-I.
50. Von Hannover v. Germany (no. 2), nos. 40660/08 and 60641/08, § 103, ECHR 2012.

Jungtinių Amerikos Valstijų teismų praktika:

51. Aaron C. Boring; Christine Boring v. Google, Inc. 598 F.Supp.2d 695 (2009).
52. Cox Broadcasting v. Cohn, 420 U.S. 469 (1975).
53. Gill v. Hearst Publishing Co., 253 P.2d 441 (Cal. 1953).
54. Kelly Jackson v. Playboy Enterprises, Inc., (S.D. Ohio 1983).
55. Olmstead v. United States, 277 U.S. 438 (1928)
56. The Florida Star v. B. J. F., 491 U.S. 524 (1989)

Lietuvos Respublikos:

57. Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. Nutarimas, Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos 1991 m. sausio 31 d. nutarimo „Dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase“ atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“. Valstybės žinios, 1999, Nr. 90-2662.
58. Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimas, Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 21 d. ir Konstitucinio Teismo 2003 m. Kovo 24 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos

- pataisos darbų kodekso 41 straipsnio 2 dalies (1997 m. liepos 2 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai”. Valstybės žinios, 2003, Nr. 29-1196.
59. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos nutartis byloje Nr. 2K-670/2002.
60. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2011 m. gegužės mėn. 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-262/2011.

Kiti šaltiniai

61. A. Flores, S. Belongie. Removing pedestrians from Google Street View images. Department of Computer Science and Engineering University of California, 2010 // http://vision.ucsd.edu/sites/default/files/IWMV_13.pdf; prisijunimo laikas: 2013-07-18.
62. Bing Maps Adds Streetside, Enhanced Bird’s Eye, Photosynth and More //
63. D. Gatopoulos. Associated Press writer, Google's Street View Halted in Greece Over Privacy, Associated Press Financial Wire // <http://abcnews.go.com/Technology/story?id=7574981&page=1>. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.
64. Google akiniai // <http://googleakiniai.lt>. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.
65. Google Maps Street View // <https://www.google.com/maps/views/home?gl=us&hl=en-us>. Prisijungimo laikas: 2012-11-30.
66. Google produktai ir paslaugos // <http://www.google.com/intl/lt/about/company/products/>. Prisijungimo laikas: 2013-07-18.
67. Google žemėlapiai: privatumas ir sauga // http://www.bing.com/blogs/site_blogs/b/maps/archive/2009/12/02/bing-maps-adds-streetside-enhanced-bird-s-eye-photosynth-and-more.aspx. Prisijungimo laikas: 2013-07-18. <http://www.google.com/intl/lt/maps/about/behind-the-scenes/streetview/privacy/>. Prisijungimo laikas: 2012-11-30. <https://www.google.com/intl/lt/maps/about/behind-the-scenes/streetview/>. Prisijungimo laikas: 2012-11-30.
68. Investigations of Google Street View. Electronic Privacy Information Center, 2010-2013 // <http://epic.org/privacy/streetview/#europe>; prisijungimo laikas: 2013-07-19.
69. M. Kiškis. Kas labiau riboja privatumą – Google ar valstybė ir Europos Sąjunga? // <http://kiskis.eu/post/42510757951/kas-labiau-riboja-privatuma-google-ar-valstybe-ir>.

- Prisijungimo laikas: 2013-06-11.
70. Orwell G. 1984. Published by New American Library, New York: Penguin Books, 1961.
71. Posting of Peter Fleischer to Googlepolicyeuropa.Blogspot.com // <http://googlepolicyeuropa.blogspot.com/2009/06/street-view-exploring-european-streets.html>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.
72. Prieiga per internetą: <https://www.google.com/maps/views/streetview?gl=us&hl=en-us>.
Prisijungimo laikas: 2012-11-30.
73. *Privacy and Security, Google Street View* // <http://www.google.com/maps/about/behind-the-scenes/streetview/privacy/#streetview>. Prisijungimo laikas: 2012-11-30.
74. Report Inappropriate Street View // https://geo1.ggpht.com/cbk?cb_client=maps_photos.ugc&panoid=qWVoD9tYuOAJQ43U6Y56_w&output=report&cbp=1%2C245.4548%2C%2C0%2C-50.36000000000004&hl=en-US; prisijungimo laikas: 2012-11-30.
75. Socialinio tinklo Facebook statistika // <https://newsroom.fb.com/Key-Facts>. Prisijungimo laikas: 2013-11-09.
76. Street View coverage and frequency // <https://support.google.com/maps/answer/68384?hl=en>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.
77. Street View užkulisiai //
78. The Month- Global Snapshots, SECURE COMPUTING MAGAZINE, Jan. 11, 2010; // <http://www.scmagazine.com>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.
79. Top 15 Most Popular Social Networking Sites / November 2013 // <http://www.ebizmba.com/articles/social-networking-websites>. Prisijungimo laikas: 2013-11-09.
80. Žemėlapis su gatvės nuotrauka tapo skyrybų priežastimi // <http://www.delfi.lt/mokslas/technologijos/zemelapis-su-gatves-nuotrauka-tapo-skyrybu-priezastimi.d?id=60707057>; prisijungimo laikas: 2013-07-18.

SANTRAUKA

Šiandien gausu technologijų, kurios suteikia galimybę paprasčiau bendrauti, dalintis informacija bei įspūdžiais, kitos, tikėtina, atlieka prevencinę funkciją prieš nusikaltimus, apsaugant mus ir mūsų nuosavybę. Tačiau tokia technologijų plėtra išskėlė grėsmę pačiam asmeniui, sumažindama teisę išlaikyti savo privatumą. Konkrečiau kalbant, turima omenyje tik tas technologijas, kurios susijusios su asmens atvaizdu ir jo paviešinimu. Viena iš tokių technologijų yra 2007 metų gegužę Jungtinėse Amerikos Valstijose pristatyta *Google Street View* paslauga – jos pagalba galima virtualiai keliauti po pasaulį ir matyti aplinką 360 laipsnių kampu. Pasirodžius minėtai paslaugai kilo didžiulis sąmyšis dėl intervencijos į asmens privatumą, nes įgyvendinant užmąnytą šio projekto tikslą, kartu su gatvių ir pastatų vaizdais buvo užfiksuoti ir žmonės. Todėl šiame darbe pateikiama minėtos paslaugos ir jos poveikio asmens privatumui analizė.

Pagrindinis darbo tikslas – išsiaiškinti, ar *Google Street View* pažeidžia teisę į privatų gyvenimą. Siekiant minėto tikslo pirmoje darbo dalyje analizuojama teisės į privatų gyvenimą samprata pagal tarptautinę ir nacionalinę teisę, toliau analizuojamas minėtos paslaugos įgyvendinimo atitikimas valstybių iškeltiems reikalavimams. Antroje darbo dalyje analizuojami du privatumo pažeidimo atvejai: gatvėje ir privačioje teritorijoje. Paskutiniame darbo skyriuje pateikiama atliktos apklausos analizė, kuria buvo siekta atskleisti privatumo vertinimo įvairovę *Google Street View* atžvilgiu, atsižvelgiant į asmens amžių bei į tai, kokiai socialinei grupei jis priklauso.

Darbas paremtas tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų nuostatomis bei jų komentarais, valstybių praktika, tarptautinių ir nacionalinių teismų sprendimais, taip pat profesorių bei mokslininkų darbais.

Įgyvendinus darbe iškeltus uždavinius prieita išvada, kad *Google Street View* paslauga nepažeidžia asmens teisės į privatumą. Tačiau vis dėlto, esant tokiai technologijų plėtrai asmens privatumo apsauga galėtų būti užtikrinama visiškai pašalinant jo atvaizdą iš paslaugoje pateikiamų vaizdų.

SUMMARY

Today there are numerous technologies, that allow to have easier communication with each other or to share information, the other part of them are likely to perform preventative function againsts crimes, in order to protect person and his property. The advancement of new technologies is changing the world, however, it raises the threat to the person by reducing his right to maintain his privacy at the same time. More specifically are meant only technologies that deal with person's image and its disclosure. One of such technologies is *Street View* project of *Google*, which was introduced in May 2007 in United States of America. *Street View* makes possible to take a virtual travel around the world and viewing and navigating within 360 degree scenes of street-level imagery. Its realization caused huge commotion because of intervention to privacy – the cameras of *Google* vehicles captured images not only of buildings, automobiles but even passersby.

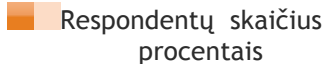

The aim of this thesis is to ascertain whether *Google Street View* violates the right to the private life. The work is divided into three chapters. In first chapter of thesis the conception of the right to privacy according to international and national law is discussed. The realization of *Google Street View* under the standarts defined by States is also included into this chapter. The second one analyzes two cases of privacy violation: on the street and in the private area. And in the third chapter the results of survey accomplished with five different social groups is discussed. The aim of this survey was to find out the variety of privacy evaluation in the context of *Google Street View*, taking into account the person's age and the social group that he belongs to.

Thesis is based on international and national legislation, their commentaries, State practises, decisions of international and national courts, as well as the opinions of leading and less known scholars and researches.

The thesis concludes that the *Street View* project of *Google* does not violate the person's right to the private life. But nevertheless, in such a development of technologies, the protection of person's privacy could be ensured by entirely removing his image from the *Street View*.

PRIEDAI

Apklauso klausimai ir respondentų atsakymai

Klausimai ir galimi atsakymų variantai	Respon- dentų skaičius	
Ar žinote, kas yra Google Street View?		
Taip	156	 89%
Ne	19	 11%
Viso atsakymų	175	

Nežinantiems:

Kaip manote, ar būdamas viešoje erdvėje, pvz., gatvėje, parke, restorane, jūs automatiškai sutinkate būti visiems matomas?

Taip	11	 58%
Ne	3	 16%
Nežinau	5	 26%
Viso atsakymų	19	

Žinantiems:

Ar teko naudotis Google Street View?

Taip	153	 98%
Ne	3	 2%
Viso atsakymų	156	

Žinantiems, bet nesinaudojantiems:

Kaip manote, ar būdamas viešoje erdvėje, pvz., gatvėje, parke, restorane, Jūs automatiškai sutinkate būti visiems matomas?

Taip	1	 33%
Ne	2	 67%
Nežinau	0	 0%
Viso atsakymų	3	

Kaip manote, ar Google Street View pažeidžia Jūsų teisę į privatumą užfiksuodamas ir parodydamas Jūsų gyvenamąją vietą?

Taip	2	 67%
Ne	0	 0%
Nežinau	1	 33%
Viso atsakymų	3	

GSV vartotojams:

Ar atpažinote save, užfiksuotą Google Street View kameromis?

Taip	12		8%
Ne	138		90%
Mane atpažino kiti asmenys	3		2%
Viso atsakymų	153		

Atpažinusiems save:

Kokioje vietoje atpažinote save užfiksuotą Google Street View kameromis?

Viešojoje vietoje (pavyzdžiui: gatvėje, parke, restorane ir pan.)	6		50%
Privačioje teritorijoje (pavyzdžiui: Jūsų ar kito asmens kieme, balkone ir pan.)	6		50%
Viso atsakymų	12		

Kaip save atpažinote? (Pateikiamų respondentų atsakymų rašyba netaisyta)

- 1) kai Google automobilis važiavo pro draugo namą, kurio kieme tuo metu buvau, norėjom pažiūrėti ar tikrai nufotografavo, tai tik pasirodžius vaizdams iš Lietuvos ieškojom savęs
- 2) norejau eit per gatve, kaip tik pravaziavo ta google masina, paskui kai atsirado Lietuvos gatves, "vaiksciojau" po ta vieta ir radau save
- 3) ieskojau saves, nes maciau, kad vaziamo pro sali
- 4) mačiau kai pro mane pravažiavo google automobilis, tai ieškojau
- 5) ruošiausi isvazinet is kiemo, pamaciau google masina, tai po to ieskojau saves
- 6) mano gatve pravažiavo google mašina, tai kai tik paskelbė internete nuotraukas iš lietuvos, ieškojau savo namo ir radau save
- 7) ieškojau savęs - atpažinau iš rūbų ir buvimo vietos
- 8) pravaziavo pro mane, kai ejau gatve, ieskojau saves, kai paskelbe Lietuvos gatves
- 9) buvau lauke, pastebėjau automobilį su google užrašais, tai kai atsirado ir ieškojau, norėjau pažiūrėti ar tikrai nufotografavo
- 10) nesunku save atpažinti prie savo namo
- 11) ejau gatve tuo momentu pro sali nuvaziavo google automobilis, buvo idomu kaip viskas atrodo, tai ieskojau ir saves
- 12) kai pasirodė Lietuvos miestai ieškojau savo namo, tai atpažinau save

Ar Jums sukėlė nepatogumų tai, jog buvote užfiksuotas Google Street View kameromis?

Taip	2		17%
Ne	10		83%
Jei taip, tai kokių?			
Viso atsakymų	12		

Ar manote, kad Jūsų privatumas buvo pažeistas?

Taip	2	 17%
Ne	10	 83%
Nežinau	0	 0%
Viso atsakymų	12	

Savęs neatpažinusiems:**Jei atpažintumėte save, užfiksuotą Google Street View kameromis, ar manytumėte, kad Jūsų teisė į privatumą buvo pažeista?**

Taip	42	 30%
Ne	74	 54%
Nežinau	22	 16%
Viso atsakymų	138	

Jei kitas asmuo atpažintų Jus, užfiksuotą Google Street View kameromis, ar manytumėte, kad Jūsų teisė į privatumą buvo pažeista?

Taip	52	 38%
Ne	66	 48%
Nežinau	20	 14%
Viso atsakymų	138	

Atpažintiems kitų asmenų:**Kokioje vietoje buvote atpažintas, užfiksuotas Google Street View kameromis?**

Viešojoje vietoje (pavyzdžiui: gatvėje, parke, restorane ir pan.)	1	 33%
Privačioje teritorijoje (pavyzdžiui: Jūsų ar kito asmens kieme, balkone ir pan.)	2	 66%
Viso atsakymų	3	

Ar Jums sukėlė nepatogumų tai, jog Google Street View kameromis buvote užfiksuotas ir atpažintas kitų asmenų?

Taip	0	 0%
Ne	3	 100%
Jei taip, tai kokių?		
Viso atsakymų	3	

Ar manote, kad Jūsų privatumas buvo pažeistas?

Taip	0	 0%
Ne	3	 100%
Nežinau	0	 0%
Viso atsakymų	3	

Visiems GSV vartotojams:

Kaip manote, ar būdamas viešoje erdvėje, pvz., gatvėje, parke, restorane, jūs automatiškai sutinkate būti visiems matomas?

Taip	91		60%
Ne	48		31%
Nežinau	14		9%
Viso atsakymų	153		

Kaip manote, ar Google Street View pažeidžia Jūsų teisę į privatumą užfiksuodamas ir parodydamas Jūsų gyvenamąją vietą?

Taip	59		39%
Ne	77		50%
Nežinau	17		11%
Viso atsakymų	153		

Ar naudojotės Google Street View ne tik gatvei ar objektui surasti, bet ir, pavyzdžiui, „kaimyno kiemui apžiūrėti“?

Taip	95		62%
Ne	58		38%
Viso atsakymų	153		

Ar nemanote, kad toks „kaimyno aplankymas“ pažeidžia to asmens teisę į privatumą?

Taip	31		33%
Ne	53		56%
Nežinau	11		11%
Viso atsakymų	95		

Ar nemanote, kad toks "kaimyno aplankymas" pažeistų to asmens teisę į privatumą?

Taip	20		34.5%
Ne	20		34.5%
Nežinau	18		31%
Viso atsakymų	58		

Ar atsakę į šios anketos klausimus, pirmą kartą susimąstėte apie tariamą/galimą grėsmę Jūsų privatumui, sukurtą Google Street View atsiradimu?

Taip	84		55%
Ne	52		34%
Nesusimąščiau ir dabar	17		11%
Viso atsakymų	153		

Jūsų nuomone, Google Street View turi daugiau trūkumų ar visgi yra naudinga ir turi daugiau privalumų?

Trūkumų	9		6%
Privalumų	144		94%
Viso atsakymų	153		

Kokius Google Street View paslaugos privalumus įvardintumėte? (Pateikiamų respondentų atsakymų rašyba netaisyta)

- 1) galimybė susipažinti su nežinomomis vietomis iš anksto, prieš vykstant į naują vietą - parduotuvę, lankytiną objektą ir pan., taip pat patyrinti aplinką, nežinomas, neatrastas vietas ir t.t.
- 2) Galima rasti informacijos apie dominanti objekta, naudotis sia paslauga pazintiniais tikslais.
- 3) gali keliauti po pasauli, ir for free
- 4) padėjimas susiorientuoti erdveje
- 5) Padeda lengviau susirasti reikiamus objektus
- 6) Planuojant kelionę į užsienio šalį labai patogų pamatyti gatves, namus, viešbutį ir t.t.
- 7) Padeda virtualiai apžiūrėti daugelį vietų.
- 8) Patogu ieskoti kelio
- 9) aiškumas, paprastumas, prieinamumas, ypatingai didelė pagalba bandant susigaudyti nepažįstamoje aplinkoje (naudoju google street view" tik planuojant kelionę į užsienio miestą)
- 10) Lengva susigaudyti, kokio objekto ieškau. Nuvykus į tą vietą pačiam netenka klaidžioti.
- 11) Greitas objekto įvertinimas
- 12) Matoma aplinka, kurios ieškoma
- 13) Neįvardinsiu
- 14) Gali pabuti tokiose vietose kur gal nepabusi gyvai niekuomet.labai pravercia planuojant kelione.planuojant pirkti nekilnojamaji turta
- 15) Vienas ir pagrindinis privalumas - keliaujant nuo taško A iki taško B, pamatyti 360 laipsnių vaizdą, o ne tik vaizdą iš viršaus. Tai pagreitina maršruto ieškojimą.
- 16) Galima iš anksto apžiūrėti vietą ar gatvę, į kurią turėsiu vykti. Labai padeda, niekad nebuvus toje aplinkoje iš anksto su ja susipažinti, ir atvykus lengviau pasiekti tikslą.
- 17) Adreso atpažinimas, kada tiksliai nežinai namo numerio ar gatvės pavadinimo.
- 18) Miesto įžymybių apžiūrinėjimas "Street view" pagalba; kelio dangos pasitikrinimas (asfaltuota gatvė, žvyrkelis ir pan.).
- 19) Keliaujant padeda lengviau atpažinti vietoves.
- 20) domėtis ir apžiūrėti nežinomas vietas, rasti naudingos informacijos kaip pasiekti reikiamą tikslą
- 21) nežinomo adreso ar objekto radimas;
- 22) virtuali galimybe keliauti
- 23) Patogu pamatyti vietas, neišeinant iš namų;
- 24) naudinga planuojant keliones
- 25) Realus ir tikslus objekto (pastato, parko, gatves ir kt.) vaizdas
- 26) Galima pamatyti aplinkinį vaizdą ir susiorientuoti aplinkoje.
- 27) Jos pagalba galima greičiau atpažinti ieškomą objektą
- 28) greitas ir patogus budas pamatyti norima vieta, miesteli ir pan.
- 29) Lengva surasti ieškomą objektą;
- 30) Šios paslaugos dėka, gali vizualiai pamatyti ieškomą vietą ir esamus objektus aplink ją; puiki galimybė ištyrinėti dar neaplankytą miestą ar net šalį;

- 31) Susipažinimas su naujomis vietomis, greitesni kelio radimas
- 32) nemokama
- 33) Puikiai padeda susiorientuoti nežinomoje aplinkoje. Pamatyti vietas, kur nesu buvęs.
- 34) Vietos, gatvės ar namo suradimas, atpažinimas.
- 35) Vizualus marsrutu pavaizdavimas
- 36) tiesiog minusu nera
- 37) galiu surasti kaip atrodo mano ieškomas objektas
- 38) Vykstant į nežinomą vietą, galima lengviau orientuotis, kur tiksliai eiti ar važiuoti
- 39) Kokybiskas vaizdas, smulkus vaizdo rodymas.
- 40) Apima pakankamai didelę teritoriją, pakankamai ryškus vaizdas, paprasta ir lengva naudotis.
- 41) Palengvina reikiamo adreso ar namo radimą. Tai ne tik naudinga surasti kokio draugo namus, bet ir labai palengvina darbą kai kurioms transporto įmonėms, nes būdamas prie pc gali nupasakoti vairuotojui kaip atrodo reikiama vieta ir pan.
- 42) paieska
- 43) galimybė išsivaduoti nuo nežinomybės, jei planuojate kelionę ar neisivaizduojate kur ir kas yra ir kaip atrodo.
- 44) Konkretaus tikslo suradima, navigacijos dažniausiai parodo apytikslia vieta bet atvaziavus i tiksla vistiek tenka dairytis, pasinaudojus "street view" programa atvykes i tiksla iskarto ji atpazysti :)
- 45) tikslus lokacijos atkartojimas
- 46) pasaulio pažinimas, miesto infrastruktūros analizė
- 47) Šiaip tingiu labai daug plėstis: galima „akimis pakeliauti“ po dar nematytus pasaulio kampelius; jo dėka galima išsirinkti patį optimaliausią maršrutą; galima susipažinti su Lietuvos miestų gatvėmis.
- 48) greita ir aiški informacija
- 49) Patogus ir greitas būdas nusikelti į betkurią pasaulio gatvę.
- 50) Koordinacijų radimas; vizualinė objektų paieška; maršruto planavimas.
- 51) Greita pagalba atrandant reikiamas vietas, planuojant maršrutus; planuojant keliones; ieškant konkretaus objekto, žinant tik apytikslę vietovę.
- 52) Galiu apžiūrėti vietas už daugybės kilometrų nuo savo namų
- 53) Nežinant kaip privažiuoti prie konkretaus adreso, street view visada padeda
- 54) Lengva nežinomos vietos paieška
- 55) Patogu surasti reikiama vietą
- 56) Paprasta atrasti ir sužinoti apie norimą aplinką, pamatyti vieta. Padeda susiorientuoti naujoje aplinkoje.
- 57) kelio suradimas, pasiūlymas kaip atrodo objektai ar miestai, susirasti tinkama taska ir pamatyti kur jis tiksliai yra.
- 58) Galimybė apžiūrėti kelionės maršrutą prieš kelionę, įsidėmėti "klastingus" posukius ir pan.
- 59) Galimybė pamatyti vietas, kurias esi aplankęs prieš kurį laiką.
- 60) lengviau rasti reikiamą vietą matant ne tik žemėlapi, bet ir vaizdus
- 61) Lengviau surasti man norimą adresą, nežinomam rajone, mieste ir pan.
- 62) Lengviau orientuotis nepažįstamoje aplinkoje.
- 63) Lengviau rasti vietą
- 64) gali virtualiai apsilankyti kiekviename pasaulio kampelyje, gali apžiūrėti kitų žmonių namus, žinant adresą, gali pažiūrėti kur tau reikia nueiti, lengviau atrasti objektą...
- 65) Galima aiškiai matyti ieškomą vietą
- 66) patogus susigaudyti namuose mieste, nežinomoje vietoje
- 67) Nemokama objekto paieška
- 68) Greitai randamas ieškomas objektas. Galima susipažinti su ivairiais pasaulio miestais.
- 69) Padeda surasti reikiamus objektus
- 70) galima virtualiai "aplankyti" nežinomas vietas. Naudinga pasižvalgyti prieš kelionę.
- 71) Galima pamatyti realų vaizdą, kaip nukeliauti į norimą objektą, apžiūrėti ir išsirinkti

- vietas, kurias norima aplankyti.
- 72) Nepažįstamą vietą galima apžiūrėti internete, o realiai vykstant į ją yra aiškiau ne tik kur ji randasi bet ir pvz. įsitikinti ar bus galima pasistatyti automobilį prie pastato, užsisakant viešbutį, apžiūrėti pastato būklę, gatvę. Nematyta vieta/pastatas tampa pažįstamesnis.
 - 73) Žemėlapyje esančios vietos išsamesnė apžvalga, lankytinų vietovių (parkai, muziejai, istoriniai miestai ir kt. turistų lankytinos vietos) apžvalga, galimybė rečiau lankomoms vietoms reklamuotis.
 - 74) Galima tikroviskai apžiūrėti objektus
 - 75) pavyzdžiui einant ar važiuojant į nežinomą vietą, galima pasižvalgyti po apylinkes, rasti objektų, kurie palengvins paiešką. Šiandien, žavzdžiui, su Google SW pasižvalgiau kaip atrodys posūkis, kurį reikės griebt.
 - 76) Smagu kartais pasižvalgyti po vietas, kurios domina - kelionių miestas, dominantis rajonas, kita.
 - 77) lengva su vaizu rasti reikiama vieta, ar parodyti viets uzsinieciui ar draugui imest nuoroda
 - 78) Galimybė atrasti norimą vietą ir aiškiai pamatyti, kaip iki jos nuvykti.
 - 79) rodo originalius, aiskus, realius vaizdus
 - 80) aplinkos vaizdinis realus parodymas. o ne stačiakampiai su kvadrėliais ir skaičiukais..
 - 81) nežinau
 - 82) paieška
 - 83) Objektų vizualizacija. Detalus vaizdas, jei ieškai nežinomos gatvės
 - 84) Paieška.
 - 85) vietovės atsekamumas
 - 86) Padeda orientuotis, atpažinti reikiama objekta, itin naudingas duodant nurodymus kitiems asmenims.
 - 87) Efektyvu ir greitai!
 - 88) Galima rasti ieškomus objektus, apžiūrėti nematytas vietas
 - 89) Galimybė apžiūrėti rūpimą vietą.
 - 90) prieš tai vizualiai pamačius vaizdą lengviau orientuotis toje aplinkoje kai joje atsiduri, taip pat gali apžiūrėti įvairiausių Lietuvos kampelius, bei virtualiai keliauti po pasaulį.
 - 91) Vizualiai galim pamatyti norimą vietą, kad paskui lengviau būtų surasti realiai nuvykus; nekilnojamo turto pardavimui/pirkimui/įvertinimui palengvinti; kelių būklei įvertinti;
 - 92) Galima pažiūrėti, kaip atrodo konkretus pastatas ar reikiama gatvė.
 - 93) Susipažinus su Google Street View pateikiamu objekto vaizdu, lengviau orientuotis ieškant jo realioje erdvėje.
 - 94) Geresnis vaizdinis orientavimasis; gera pagalba ruošiantis kažkur apsilankyti
 - 95) ieškant objekto, įvedus adresą gali pasižiūrėti kaip atrodo objektas, todėl nuvažiavus jį lengviau rasti.
 - 96) Naudojant google street view galima pažiūrėti kur gyvena giminaičiai išvykę į užsienį ir šiaip pamatyti tam tikrus objektus, kuriuos nori pamatyti; naudojant google street view galima kitiems parodyti kur tu gyveni, ar buvai, kurie tavęs negali aplankyti.
 - 97) Galima rasti ieškomą vietovę, apžiūrėti. Aplankyti draugus ir pažįstamus
 - 98) Pagalba keliaujantiems
 - 99) ieškomo objekto suradymas, apžiūrėjimas
 - 100) Galimybė naudoti Google street view kaip žemėlapi - labai patogiu ir tikrai naudinga
 - 101) Prieš nuvykstant į norimą vietą, galima ją išanalizuoti. Taupomas laikas.
 - 102) Galiu realiai pamatyti, kaip atrodo vieta, kurios ieškau/į kurią planuoju važiuoti ir pan.
 - 103) Lengviau surasti ir atpažinti vietas, kurias reikia aplankyti. Pasitikrinti, ar tokiu adresu, tikrai veikia reikalinga įstaiga, ar yra iškabos.
 - 104) Galimybė surasti norimą objektą ir pamatyti maršrutą kaip tą objektą pasiekti.
 - 105) Turint adresą, lengviau susirasti reikiama vietą, nes gali pamatyti, kaip ieškomas namas ar objektas atrodo...

- 106) Vizualinis ieškomo objekto įvertinimas ir lengvesnis suradimas
- 107) real-life view
- 108) Galima pamatyti nuotraukas tų vietų, kuriose planuoja būti.
- 109) Kelionės planavimui, poilsio vietos pasirinkimui, kai tenka susirasti tikslią paslaugos teikimo vietą.
- 110) lengva rasti norimą adresą
- 111) Tiesiog nuostabi programa, lengvai galima rasti reikiamą objektą.
- 112) kelionių planavimas, reklama ir pan.
- 113) Galima lengvai susirasti reikiamą vietovę, išsiaiškinti kur yra reikiamas namas ar gatvė, galima apžiūrėti vietovę į kurią neturi galimybių nuvykti.
- 114) lengva orientuotis su vaizdais
- 115) rasti tinkamą maršrutą; rasti reikiamą objektą
- 116) "aplankyti" kitoje šalyje gyvenančius artimuosius, viešbučius ir kt.
- 117) Iš anksto susipažinti su nepažįstama vieta, į kurią reikia nuvykti, sužinoti, kaip ten nuvykti.
- 118) Pamatyti įdomias lankytinas vietas sėdint prie kompiuterio.
- 119) Reikalui esant, labai pagreitina reikalingo objekto radimą.
- 120) Aukšta vaizdo kokybė.
- 121) Puiki pagalba objekto paieškai.
- 122) Aiškesnis nuvykimo maršrutas tiems, kas turi regimąją atmintį.
- 123) Galimybė gerai apžiūrėti ieškomus objektus, kelius.
- 124) Suteikia galimybę stebėti panoraminius gatvių ir kelių vaizdus. Tai praverčia planuojant keliones.
- 125) lengvai gali pastebėti savo trūkumus ir privalumus
- 126) Gali gauti daugiau informacijos.
- 127) gatvių, objektų paieska
- 128) Gali aiškiai pamatyti kur reikia keliauti, palengvina kelionę
- 129) Pažintinę, informacinę funkciją atlieka
- 130) greitai ir patogiai gali rasti reikiamą objektą
- 131) pvz:svetimame mieste reikia surasti koki nors pastata,tai ji surandi street view ,pamatai ,kaip atrodo ir nuvaziaves i vieta ,susirandi
- 132) Realus susipažinimas su aplinka.
- 133) Paieška
- 134) Anketoje neįvertinta tai, kad Google Street View daug kas slepiama: veidai, numeriai ir t.t.
- 135) visų pirma kaimyno kiemo neapžiūrėsi - į privačius nevažiuoja :) Pagrindiniai privalumai yra virtualus turizmas, tu gali apžiūrėti _labai_ daug ką tiesiog per pietų pertrauką. Kita - naudingos žinios, pvz. pažiūrėti kur reikia važiuoti, kaip atrodo reikiamas pastatas (pvz. vykstant atostogauti), kokia kaiminystė ir pan.
- 136) Gali susipažinti su nežinomom, bet tau svarbiom vietovėm. Iš anksto pamatyti vietas, kurias ruošiesi aplankyti. Beje, tai labai maloni laiko leidimo forma, ekskursija neišeinant iš namų.
- 137) joku
- 138) Jei ruošiesi apžiūrėti konkrečią vietą, iš anksto pasižiūri, kaip ji atrodo realybėje.
- 139) Galima išnaršyti visą pasaulį neatsitraukus nuo monitoriaus, lengva surasti ieškomus adresus ar konkrečius pastatus. Lengviau atsiminti pamačius vizualiai
- 140) Kai negaliu nuvykti trumpam į tam tikrą vietą (poilsui, laisvalaikiui planuoti) naudoju tinklalapį. Tai nėra pastovi video transliacija esamu metu, juk tai užfiksuota tik labai trumpu momentu.
- 141) Lengviau randamas reikiamas objektas, nei, naudojantis žemėlapiu schemomis. Lengvesnė orientacija, ieškant tam tikro objekto, kadangi atvaizduota reali ir visiškai detali informacija.
- 142) galimybė iš anksto susipažinti su vietovėmis, kurias planuojama aplankyti

- 143) objekto išvaizda, lengviau atrasti pastatą gyvai, orientuotis
 144) Pasimėgauti gražiais regionais, kitų kraštų vaizdais, keliauti virtualioje erdvėje.

Jūsų amžius:

< 18	32	 18%
18-23	44	 25%
24-29	54	 31%
30-35	17	 10%
> 35	28	 16%
Viso atsakymų	175	

Jūsų lytis:

Vyras	67	 38%
Moteris	108	 62%
Viso atsakymų	175	

Jūs esate:

Moksleivis	35	 20%
Studentas	35	 20%
Dirbantis studentas	35	 20%
Dirbantis asmuo	35	 20%
Bedarbis	35	 20%
Viso atsakymų	175	